

SEBZE VE MEYVE TİCARETİNİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; sebze ve meyve ticaretinin kaliteli, standartlara ve gıda güvenilirliğine uygun olarak serbest rekabet şartları içinde yapılmasına, malların etkin şekilde tedarik, dağıtım ve satışına, üretici ve tüketicilerin hak ve menfaatlerinin korunmasına, meslek mensuplarının faaliyetlerinin düzenlenmesine, toptancı hallerinin kurulması, faaliyetlerinin durdurulması, taşınması, kapatılması ve devredilmesine, toptancı hallerinin işleyiş, yönetim ve denetimine, hal hakem heyeti ve toptancı hal konseyinin kuruluş ve işleyişine, üretici örgütlerinin oluşumu ve işleyişine ilişkin temel esas ve usuller ile bakanlıklar, belediyeler ile diğer idarelerin görev, yetki ve sorumluluklarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, toptancı hallerinin kurulması, taşınması, devredilmesi, kapatılması, işleyiş, yönetim ve denetimine, alım satım işlemlerinin nasıl yapılacağına, bildirim ve hal rüsumu ödeme yükümlülüğünün ne şekilde yerine getirileceğine, hizmet gereklerine göre oluşturulacak birimler ile bunların görev ve yetkilerine, hal yöneticisinin nitelikleri, hal zabıtasının sayısı ve bunlar ile özel güvenlik görevlilerinin çalışma yöntemine, hallerde tutulacak defter, belge ve kayıtlar ile bu konularla ilgili diğer hususlara, hal hakem heyetinin kuruluşu, görev ve yetkileri, üyelerinin belirlenmesi ve bunların niteliklerine, görev süresi ile üyeliğin sona ermesine, hal hakem heyetince alınacak kararların ve bu kararlara karşı yapılacak itirazların şekil ve süresine, toptancı hal konseyinin oluşumu, üyelerinin sayılarına, niteliklerine ve çalışmalarına, hal hakem heyeti ve konseye ilişkin diğer hususlara, üretici örgütlerinin kurulmasına, bu örgütlerin işleyiş, yönetim ve denetimine, üretici örgütlerinde aranılacak nitelikler ile bunların çalışmalarına, yapacakları satışlara, haklarına, uymakla yükümlü bulundukları kurallara ve uygulanacak cezai işlemlere ilişkin usul ve esaslar ile bakanlıklar, belediyeler ve diğer idarelerin görev, yetki ve sorumluluklarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/3/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 3 ncü, 5 inci, 9 uncu, 10 uncu, 12 nci ve 15 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- Bakanlık: Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,
- Belediye: 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununa tabi belediyeleri,
- Belediye toptancı hali: Belediyelerce kurulan toptancı hallerini,
- Hal hakem heyeti: Üreticiler ile meslek mensupları arasında veya meslek mensuplarının kendi aralarında çıkan uyuşmazlıklara çözüm bulmak amacıyla il veya ilçe merkezlerinde oluşturulan heyetleri,
- Hal Kayıt Sistemi: Halde veya hale bildirilerek işlem gören malların cinsine, miktarına, fiyatına, alıcı ve satıcısına ilişkin bilgiler ile Bakanlıkça gerekli görülecek diğer hususların elektronik ortamda tutulması, elektronik ortamda tutulan bilgilerin izlenmesi ve duyurulması, meslek mensuplarının kayıt altına alınması, bunlara yönelik veri tabanının oluşturulması ve toptancı halleri arasında ortak bilgi paylaşımının ve iletişimin sağlanması amacıyla, Bakanlık bünyesinde elektronik ortamda kurulan merkezi hal kayıt sistemini,
- Hal rüsumu: Malları satın alanlarca toptan satış bedeli üzerinden ödenen meblağı,
- İl müdürlüğü: Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğünü,

- g) İlgili bakanlıklar: İçişleri Bakanlığı ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı,
- ğ) İlgili birim: İç Ticaret Genel Müdürlüğünü,
- h) İşletim yetkisi devredilmiş toptancı hali: İşletilmesi belediye meclisince belirlenecek süre, bedel ve koşullarda gerçek veya tüzel kişilere devredilen belediye toptancı hallerini,
- ı) Kanun: 11/3/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunu,
- i) Komisyoncu: Malların toptan satışı amacıyla kendi adına ve başkası hesabına komisyon esaslı üzerinden çalışan meslek mensuplarını,
- j) Künye: Malların üretim yerini, cinsini, miktarını, hangi üretici ve işletmeye ait olduğunu, varsa sertifika bilgilerini ve Bakanlık ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca uygun görülecek diğer hususları ihtiva eden barkodlu etiketi veya bu bilgileri içeren belgeyi,
- k) Mal: Ticarete konu sebze ve meyveleri,
- l) Meslek kuruluşları: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu ile Türkiye Ziraat Odaları Birliğini,
- m) Meslek mensubu: Malların ticaretiyle iştigal eden ilgili meslek odalarına kayıtlı kişileri,
- n) Özel toptancı hali: Gerçek veya tüzel kişiler tarafından kurulan toptancı hallerini,
- o) Pazarcı: Mallar ile belediyece müsaade edilen diğer gıda ve ihtiyaç maddelerini semt pazarlarında doğrudan tüketicilere perakende olarak satan meslek mensuplarını,
- ö)Pazar yerleri: Belediyelerce tespit edilecek yer ve günlerde kurulan üretici ve semt pazarlarını,
- p) Perakendeci: Malları toptan temin ederek doğrudan tüketicilere perakende olarak satan meslek mensuplarını,
- r) Semt pazarı: Üreticiler ve pazarcılar tarafından satışa sunulan mallar ile belediyece müsaade edilen diğer gıda ve ihtiyaç maddelerinin doğrudan tüketicilere perakende olarak satıldığı açık veya kapalı pazar yerlerini,
- s) Toptancı hali: Bu Yönetmelikte yer alan asgarî koşulları taşıyan projeler çerçevesinde belediyeler ile gerçek veya tüzel kişiler tarafından kurulan, malların ayrı ayrı yahut birlikte toptan alım ve satımı ile kaydının yapıldığı yerleri,
- ş) Toptancı hal konseyi: Malların ticaretinin Kanuna uygun olarak yapılmasının sağlanması hususunda görüş alışverişinde bulunmak ve alınacak önlemleri tespit etmek amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların temsilcilerinden oluşan konseyi,
- t) Toptan satış miktarı: Bu Yönetmelikle belirlenen mal miktarlarını,
- u) Tüccar: Malların toptan satışı amacıyla kendi adına ve hesabına çalışan meslek mensuplarını,
- ü) Üretici: Malları üretenleri,
- v) Üretici örgütü: Üreticilerce kurulan ve Bakanlıktan üretici örgütü belgesi almış olan tüzel kişilikleri,
- y) Üretici pazarı: Üreticilerin kendi ürettikleri malları perakende olarak doğrudan tüketicilere sattıkları açık veya kapalı pazar yerlerini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Toptancı Hallerinin Kurulması, Taşınması ve Kapatılması

Toptancı hallerinin kuruluşu

MADDE 5 – (1) Toptancı halleri; imar planlarında belirlenmiş alanlarda, halin sınıfına, büyüklüğüne ve işlem hacmine göre bu Yönetmelikle belirlenen müzayede, depolama, tasnifleme ve ambalajlama tesisleri ile laboratuvar ve soğuk hava deposu gibi diğer asgarî koşulları taşıyan projeler çerçevesinde gerçek veya tüzel kişiler ile belediye sınırları içinde belediyeler, büyükşehir belediye sınırları içinde büyükşehir belediyeleri tarafından kurulur. Gerçek veya tüzel kişiler tarafından toptancı hali kurulması ilgili belediyenin iznine tabidir. Halin kuruluşu, en geç bir ay içinde ilgili belediye tarafından Bakanlığa bildirilir.

(2) Toptancı hallerinin kuruluşunda; malların arz ve talep derinliğinin bulunması, üretici ve tüketicinin korunması, toptancı hali sayısı ve bunların birbirlerine yakınlığı, üretici yoğunluğu ve tüketici piyasasının büyüklüğü, toptancı hali kurulacak yerin coğrafi konumu, mesken ve işyerlerine, gıda güvenilirliği bakımından risk oluşturan tesis ve benzeri yerlere uzaklığı ve ulaşım imkânları ile toptancı halinin çevreye, altyapıya ve trafiğe getireceği yükler dikkate alınır.

(3) İmar planlarında toptancı hal yeri olarak belirlenmiş alanlar başka bir amaçla kullanılamaz ve bu alanların çevresi toptancı halinin faaliyetini engelleyecek veya insan sağlığına zarar verecek şekilde iskâna açılamaz.

(4) Toptancı halleri, şehrin trafiği yoğun merkez ve kavşaklarından uzakta olmalıdır. Şehre giren veya şehirden çıkan bir ana karayolu veya su yolu kenarında yahut demiryolu güzergâhında kurulmalıdır

(5) Toptancı halleri, I. ve II. sınıf tarım arazileri dışında kalan ya da tarım dışı faaliyetlere tahsisi için Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca izin verilen tarım arazilerindeki kuru ve iyi drene edilmiş bir alanda tesis edilmiş olmalı, akarsulardan veya yağışlardan meydana gelebilecek su baskınlarına maruz kalmamalı, alt yapı tesisleri tamamlanmış olmalıdır.

(6) Toptancı halleri, şehirlerin kanalizasyon sularını boşaltan akarsulara, çöp yığınak alanlarına ve işyeri, zararlı madde üreten tesisler ve benzeri yerlere yakın alanlarda kurulamaz. Bu amaçlar için oluşturulan sağlık koruma bandı ilgili imar müdürlüğünce konulur.

Toptancı hallerinin sınıflandırılması

Madde 6 – (1) Toptancı halleri, halde bulunan toplam işyeri sayısına göre büyük, orta ve küçük toptancı halleri olarak sınıflandırılır.

(2) Toptancı hallerinden, toplam işyeri sayısı; 150 ve 150’den fazla olanlar büyük, 50 ila 150 arasında olanlar orta, 30 ila 50 arasında olanlar ise küçük toptancı hali olarak kabul edilir. Toptancı hallerinde toplam işyeri sayısı 30’dan az olamaz.

Toptancı hallerinde bulunması gereken zorunlu hizmet tesisleri

Madde 7 – (1) Sınıfına bakılmaksızın her toptancı halinde; işyerleri, idare binası, laboratuvar, soğuk hava deposu, otopark, çöp toplama yeri, giriş-çıkış kontrol kulüpleri, merkezi hoparlör sistemi, fiyat panosu, bilgisayar sistemi, aydınlatma sistemi, ağırlık kontrol ünitesi, yangın söndürme sistemi, boş ambalaj depolama yeri, lokanta, çay ocağı, ilkyardım merkezi ve tuvalet bulunması zorunludur.

Toptancı hallerinde ihtiyaca göre kurulacak hizmet tesisleri

Madde 8 – (1) Toptancı hallerinde zorunlu hizmet tesislerine ek olarak, halin işlem hacmi ile faaliyet gösterdiği yerin ihtiyaçları doğrultusunda ilgili belediye ya da özel hal işletmecisince belirlenmek üzere; müzayede, depolama, tasnifleme ve ambalajlama tesisleri de kurulabilir.

Toptancı hallerinde bulunması gereken zorunlu hizmet tesislerinin özellikleri

Madde 9 – (1) Toptancı hallerinde bulunan işyerlerinin alan büyüklükleri; büyük toptancı hallerinde en az 120 m², orta toptancı hallerinde en 80 m², küçük hallerde ise en az 50 m² olmalıdır. İş yerlerinin kullanımına ve görünümüne ilişkin özellikler, belediye encümenince belirlenerek toptancı halin düzenli görünmesi sağlanır ve bu yerlere standart bir görünüm kazandırılır. Belediye encümenince belirlenen özellikleri taşımayan işyerlerinde mal satışına izin verilmez.

(2) Kiralanacak ya da satışı yapılacak iş yerlerinin alan büyüklüğü, mal teşhirini olumsuz etkilemeyecek ve boş ambalajların uygun bir şekilde muhafazasını sağlayacak şekilde belediye encümenince belirlenir. İş yeri alan büyüklüğünün belirlenmesinde, tacirler, komisyoncular ve üretici birlikleri arasında eşit bir dağılım yapılır.

(3) Toptancı hallerinde hal yönetim biriminin çalışma şartlarını karşılayabilecek özellikte ve kapasitede idare binası bulunur. Hal idare binası hale mal giriş ve çıkışı ile halde yapılan faaliyetlerin kontrol edebilmesine imkân sağlayacak şekilde halin uygun bir yerine inşa edilir.

- (4) Laboratuvar ve soğuk hava deposuna yönelik hizmetlerin, hal dışında faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişilere ait işletmelerden alınmasına yönelik, süresi 5 yıldan az olmayan sözleşmelerin yapılmış olması halinde, bu tesislerin hal içerisinde kurulması zorunlu değildir. Gıda güvenilirliği analizi hizmet alımına yönelik sözleşmenin Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca yetkilendirilmiş laboratuvarlarla yapılması zorunludur. Laboratuvarların halde işlem gören malların gıda güvenilirliği analizlerini yapabilecek uygun ve yeterli donanımına sahip olması gerekmektedir.
- (5) Soğuk hava deposu, hale gelen ve hemen satılmayan veya sevk edilmeyen sebze ve meyveleri bir süre muhafaza etmek amacıyla halin giriş kapısının aksi istikametinde, halde satışa sunulan malların boşaltılması veya yüklenmesi faaliyetlerini engellemeyecek uygun bir yere inşa edilmelidir. Soğuk hava depoları, büyük hallerde oda kapasiteleri on beş tondan aşağı olmamak üzere en az yedi bin beş yüz m³lük depolama kapasitesine, orta büyüklükteki hallerde oda kapasiteleri on tondan aşağı olmamak üzere en az üç bin m³lük depolama kapasitesine, küçük hallerde ise oda kapasiteleri beş tondan aşağı olmamak üzere en az bin m³lük depolama kapasitesine sahip olmalıdır.
- (6) Toptancı hallerinde görevli personel, işyeri sahipleri ve alıcıların araçlarını geçici olarak bırakabilecekleri hususi araç otoparkları bulunur. Ayrıca hale mal getiren ya da halden çıkan malları taşıyacak olan araçlar için ise ayrı otoparklar oluşturulur. Bu otoparklar toptancı hali dışında olur ve alan büyüklükleri, toptancı halinin büyüklüğüne ve iş kapasitesine göre ihtiyacı karşılayacak şekilde belediyece belirlenir. Otoparkların giriş ve çıkışlarının yeterli olması ve trafiği aksatmayacak şekilde düzenlenmesi mecburidir. Hal içinde ya da halin çevresindeki yollarda otoparklar dışında araç parkına izin verilmez.
- (7) Toptancı halinin büyüklüğüne ve iş hacmine göre belirlenmek üzere halde ihtiyacı karşılayacak kapasitede tuvalet ve çöp toplama yeri bulunur. Çöp toplama yeri, her gün halde biriken çöplerin kaldırılıncaya kadar toplandıkları bir yer olmak üzere, halin gözden uzak bir köşesine yerleştirilir. Çöp toplama yeri, oluşan atık ve artıkların hijyenik şartlara uygun bir şekilde çevre ve toplum sağlığına zarar vermeden izale, bertaraf ve tahliyesini mümkün kılacak nitelikte ve kapasitede olmalıdır.
- (8) Toptancı halinin giriş ve çıkış kapıları dışında kalan alanlar toptancı haline insan ve mal girişine izin vermeyecek ve yüksekliği en az üç metre olacak şekilde duvar veya koranak ile çevrilmiş olmalıdır. Giriş ve çıkış kapılarının yan yana belirlenmesi halinde bu kapılar arasına hale giren ve çıkan vasıtaların kontrolünü sağlamak amacıyla kontrol kulübesi yerleştirilir. Giriş ve çıkış kapılarının ayrı yerlerde belirlenmesi halinde her iki kapıya da kontrol kulübesi yerleştirilmesi mecburidir.
- (9) Lüzumlu haberlerin ve yayınların toptancı haline duyurulması için idare binasından kullanılacak şekilde hoparlör sistemi kurulur ve lüzumlu yayın aletleri halin değişik yerlerine yerleştirilir.
- (10) Hal alanı içerisinde çeşitli yerlerden ilk bakışta görülebilecek yerlere bilgisayar sistemine bağlı dijital yöntemle çalışan fiyat panoları yerleştirilmelidir.
- (11) Halin aydınlatılmasını sağlamak üzere yeterli miktarda ve uygun kapasitede aydınlatma sistemi kurulur ve bu sistem idare binasından kontrol edilir.
- (12) Halin giriş ve çıkış kapılarına satılan malların ağırlığını kontrol edilmesini teminen 11/1/1989 tarihli ve 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanununa göre damgalanmış ve yıllık beyannamesi verilmiş olan elektronik terazi ve basküller konulur.
- (13) Halde, yangın ihtimaline karşı gerekli önlemler belediyelerce alınır ve özellikle patlayıcı özelliğe sahip malzemelerin hale girişine izin verilmez.
- (14) Boş ambalaj depolama yerleri, lokanta, çay ocağı, ilkyardım merkezi ve tuvaletler, halin ihtiyacını karşılayacak kapasitede ve sayıda olmalıdır.
- (15) Yollar, halin içinde ve çevresinde olmak üzere, maksada ve iş kapasitesine uygun olarak yapılır ve beton veya asfalt ile kaplanır.

(16)Toptancı hallerinde bulunması zorunlu olan tesisler, belediyelerce/özel hal işletmecisince toptancı hal içerisinde tesis edilerek iş yeri sahiplerinin kullanımına sunulabileceği gibi iş yeri sahiplerine kiralanmış ya da satılmış olan iş yerleri bünyesinde ayrı ayrı tesis edilmesi sağlanabilir.

Toptancı hallerde ihtiyaca göre kurulacak hizmet tesisleri özellikleri

MADDE 10 – (1) Tasnifleme ve ambalajlama tesisleri, malların standartlara uygun bir şekilde ayıklanması, sınıflandırılması, hazırlanması, ambalajlanması, işaretlenmesi ve etiketlenmesi iş ve işlemlerinin yapılmasına yönelik olarak uygun kapasitede inşa edilmelidir.

(2) İş yeri sahiplerince kullanılacak soğuk hava depoları dışındaki depolar, işyerine bağlantılı yerlerde ya da işyerinin bodrum katında bulunmalıdır. Depo iyi bir hava sirkülasyonunu sağlayacak şekilde havalandırma tertibatı ile donatılmalıdır. Halde, satış yerleri ile irtibatlı depolar ile soğuk hava depoları dışında mal depolanan ya da mal indirilen depo ya da ambarlar bulunamaz.

(3)Toptancı hallerinde müzayede alanı, malın en yüksek bedel verene satılmak üzere satışa sunulmasına olanak verecek biçimde açık veya kapalı alan olarak düzenlenmelidir.

Toptancı hal kurucularında bulunması gereken asgari şartlar

MADDE 11 – (1) Özel toptancı hal kurucularından;

a) Gerçek kişi tacirlerin; fiil ehliyetine sahip olması, Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı, haksız mal edinme suçlarından hapis cezasına mahkûm olmamış olması,

b) Tüzel kişi tacirin ise; ortaklarının ve şirketi bağlayıcı işlemler yapma konusunda yetki verilen yöneticilerinin fiil ehliyetine sahip olması, Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı, haksız mal edinme suçlarından hapis cezasına mahkûm olmamış olması ve tüzel kişiliğin anonim şirket türünde kurulmuş olması, ana sözleşmelerinde yer alan faaliyet konularının sebze ve meyve ticaretini kapsamaması, büyük toptancı halleri için en az bir milyon TL, orta büyüklükteki toptancı halleri için en az beş yüz bin TL ve küçük toptancı halleri için en az iki yüz elli bin TL ödenmiş sermayelerinin bulunması,

gerekmektedir.

(2) Bakanlık bu maddede yazılı en az ödenmiş sermaye miktarını azaltmaya ya da arttırmaya yetkilidir.

Toptancı hal kuruluş işlemleri

MADDE 12 – (1) İnşaatı tamamlanıp faaliyet aşamasına gelen toptancı hallerinin kuruluşu en geç bir ay içerisinde ilgili belediye tarafından il müdürlüğüne bildirilir.

(2) İnşaatı tamamlanıp kuruluş bildirimi yapılmış olan toptancı hallerinden, halde veya hale bildirilerek işlem gören malların cinsine, miktarına, fiyatına, alıcı ve satıcısına ilişkin bilgiler ile Bakanlıkça gerekli görülecek diğer hususların elektronik ortamda tutulmasını, bunlardan malların cins, miktar ve fiyatları ile Bakanlıkça uygun görülecek diğer hususların kamuoyuna duyurulması, hal kayıt sistemi için gerekli olan verileri sağlanmasını ve bunların sisteme aktarılmasını, hale giren ve çıkan malların kontrol altına alınmasını ve denetlenmesini sağlayıcı fiziki ve elektronik alt yapının kurulmuş olanlarına il müdürlüğüne mevcut Hal Kayıt Sistemine entegrasyon izni verilir.

(3) Hal kayıt sistemine entegrasyon izni verilmesine yönelik olarak il müdürlüğünce inceleme yapılır.

(4) Hal kayıt sistemine entegrasyonu yapılmamış olan yerler toptancı hal olarak faaliyet gösteremez.

Toptancı hallerinin taşınması

MADDE 13 – (1) Şehir içinde kalan, çevreye, altyapıya ve trafiğe yük getiren, ulaşım imkânları ve alan büyüklüğü yetersiz olan ve uygun çalışma ortamı bulunmayan toptancı halleri belediye meclisi kararı ile başka bir alana taşınabilir.

(2) Toptancı hallerinin başka bir alana taşınmasında; üretici yoğunluğu ve tüketici piyasasının büyüklüğü, toptancı hali kurulacak yerin coğrafi konumu, mesken ve işyerlerine, gıda güvenilirliği bakımından risk oluşturan tesis ve benzeri yerlere uzaklığı ve ulaşım imkânları ile toptancı halinin çevreye, altyapıya ve trafiğe getireceği yükler dikkate alınır.

(3) Toptancı halinin başka bir alana taşınması durumunda, kiralama ve satış işlemi mevcut hak sahiplerine öncelik verilmek ve önceki işyerlerindeki özellikler dikkate alınmak suretiyle yapılır. Üretici örgütleri için özel işyeri ayrılmamış olan toptancı hallerinin taşınması durumunda yeni toptancı halindeki işyeri sayısının belirlenmesinde üretici örgütleri için ayrılacak işyeri sayısı da dikkate alınır. Dağıtım sonrasında toptancı halinde boş işyeri kaldığı takdirde bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde kiralama ve satış yapılır.

Toptancı hallerinin kapatılması

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelikte öngörülen şartları taşımadığı, Bakanlık veya belediyece tespit edilen toptancı halleri belediyece kapatılır.

(2) Tespitin, Bakanlık tarafından yapılması halinde, halin kapatılması yönünde Bakanlıkça verilecek talimat ilgili belediyece bir ay içinde yerine getirilir. Kapatılış kararı ilgili il müdürlüğüne bildirilen toptancı hali, hal kayıt sisteminden çıkartılır.

(3) Tespitin ve halin kapatılışının Bakanlığın uygun görüşü üzerine belediyece yapılması halinde bu durum en geç bir ay içinde ilgili belediye tarafından ilgili il müdürlüğüne bildirilir ve kapatılmış toptancı hali il müdürlüğünce hal kayıt sisteminden çıkartılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Toptancı Hallerinin Yönetimi ve İşleyişi

Toptancı hallerinin yönetimi

MADDE 15 – (1) Belediye toptancı halleri, belediye teşkilatı bünyesinde norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak kurulan toptancı hal yönetim birimi tarafından yönetilir. Hal yönetim birimi, hal yöneticisi ile mevcut zabıta personeli arasından görevlendirilen hal zabıtası ve diğer personelden oluşur.

(2) Belediyeler, toptancı hali içerisinde ya da toptancı haline bildirilerek yapılan toptan mal alım ve satımının takip ve kontrol edilerek kayıt altına alınması ve bu yönde verilecek hizmetin aksamadan sağlanmasını temin edecek şekilde hal yönetim biriminde yeterli sayıda personel görevlendirmek, görevlendirilecek personelin iş tanımlarını yapmak ve özellikle doğrudan hal yönetim birimine bağlı olarak görev yapmak üzere toptancı hal zabıtası görevlendirmek zorundadır.

(3) Özel toptancı halleri ile işletim yetkisi devredilmiş toptancı halleri işletmecileri tarafından yönetilir ve buralarda hal yöneticisi ve diğer personel, işletmeci tarafından istihdam olunur. Bu hallerde, ilgili belediyece yeterli sayıda toptancı hal zabıtası görevlendirilir.

(4) Toptancı hallerinde, toptancı hal zabıtasına yardımcı olmak üzere 10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun hükümlerine göre özel güvenlik hizmeti sağlanabilir. Ancak, özel güvenlik hizmeti sağlanmış olması asgari sayıda toptancı hal zabıtası görevlendirme zorunluluğunu ortadan kaldırmaz.

Toptancı hallerinin işletim yetkisinin devri

MADDE 16 – (1) Belediyeler, kurmuş oldukları toptancı hallerinin işletim yetkisini bu Yönetmeliğin 11 inci maddesinin birinci fıkrasındaki asgari şartları taşıyan gerçek veya tüzel kişilere belediye meclisince belirlenecek bedel ile devredebilir.

(2) İşletim yetkisini devralmış olan kişiler belediye meclisince belirlenmiş olan devir bedelini sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren yıllık olarak peşin öder.

(3) İşletim yetkisinin devri, hal içinde ve dışındaki denetim faaliyetleri sonucunda ceza kesme görev ve yetkisini kapsayamaz.

(4) İşletim yetkisini devralmış olan kişilere hal dışında denetim yapma yetkisi verilemez.

(5) İşletim yetkisinin devri yazılı sözleşme ile yapılır. Bu sözleşme hükümleri Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olamaz.

(6) Toptancı halinin işletim yetkisini devreden belediyeler, devir sözleşmesinin yapıldığı tarihi takip eden ilk iş günü bu devir işlemini ilgili il müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdür.

Hal yönetim birimi teşkilat yapısı

MADDE 17 – (1) Belediye toptancı hallerinde yönetim birimi;

- a) Hal yöneticisi,
- b) İdari ve mali işler birimi,
- c) Toptancı hal zabıta biriminden oluşur.

(2) Belediye toptancı hallerinde oluşturulacak asgari hizmet birimlerinde çalıştırılacak personel sayısı, bunların niteliği, çalıştırılma şekli ve bunlara ilişkin diğer hususlar bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde belediyelerce düzenlenerek uygulamaya konulur.

(3) Toptancı hallerinde bu Yönetmelikte belirtilen asgari hizmet birimlerine ek olarak ihtiyaç duyulan birimler kurulabilir.

Hal yöneticisinin nitelikleri ve görevlendirilme usulü

MADDE 18 – (1) Hal yöneticisinin;

- a) Kamu haklarından mahrum bulunmaması,
- b) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına mahkum olmaması ile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından hapis cezasına mahkûm olmaması,
- c) Askerlik durumu itibarıyla; askerlikle ilgisinin bulunmaması, askerlik çağına gelmemiş bulunması veya askerlik çağına gelmiş ise muvazzaf askerlik hizmetini yapmış yahut ertelenmiş veya yedek sınıfa geçirilmiş olması,
- d) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 53 üncü madde hükümleri saklı kalmak kaydı ile görevini devamlı yapmasına engel olabilecek akıl hastalığı bulunmaması,
- e) İllerde, üniversitelerin en az dört yıllık lisans eğitimi veren hukuk, siyasi bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler ile ziraat fakültelerinden veya bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurt içi veya yurt dışındaki öğretim kurumlarından mezun olması, zorunludur.

(2) Belediye, özel hal işletmecileri veya belediye toptancı halinin işletim yetkisini devralmış olan gerçek veya tüzel kişiler, hal yöneticisi olarak atayacakları kişiye ait nüfus kayıt örneğini, askerlik durumunu gösterir belgeyi, adli sicil beyanını, sağlık raporunu ve diploma örneğini hal yöneticisi atama taleplerini içerir dilekçeye ekleyerek il müdürlüğüne başvurur.

(3) İl müdürlüğünün uygun görüşü ile hal yöneticisi görevlendirme işlemi tamamlanır. Toptancı halinin iş yoğunluğuna göre aynı usul ile yeterli sayıda hal yöneticisi yardımcısı görevlendirilebilir. Hal yöneticileri ile yardımcılarının görevden alınmalarında da aynı yöntem izlenir.

(4) İşletim yetkisi devredilmiş toptancı hallerinde, yapılan faaliyetlerin mevzuata ve devir sözleşmesine uygunluğunun takibinin yapılması amacıyla ilgili belediye tarafından hal yöneticisi niteliklerini haiz en az bir adet belediye personeli görevlendirilmesi zorunludur.

Hal Yöneticisinin görev yetki ve sorumlulukları

MADDE 19 – (1) Hal yöneticisi aşağıdaki görev, yetki ve sorumlulukları haizdir:

- a) Hal yönetim biriminin sevk ve idaresini, organize edilmesini, kadrolar arasında görevlerin dağıtımını, iş ve işlemlerin tanzimine ilişkin dâhili düzenlemeleri yapmak,
 - b) Hal yönetim biriminin görev alanı içinde bulunan faaliyetler için uzun, orta ve kısa vadeli planlar hazırlamak ve planların uygunluk ve yeterliliğini devamlı olarak izlemek, gerekiyorsa düzeltmeye yönelik tedbirleri almak,
 - c) Hal yönetim biriminin işlerini en kısa zamanda ve en ekonomik olarak sonuçlandırmak üzere planlamak, gelecekte doğacak ihtiyaçlara cevap verebilecek şekilde mevcut işyeri, kadro, makine ve teçhizatın planlamasını yapmak,
 - ç) Kendisinin ve personelinin beceri ve mesleki bilgi açısından gelişmesini sağlamak üzere eğitim planlamasını yapmak, personelin iş tanımlarını ve performans kriterlerini hazırlamak, işbölümü esasları dâhilinde sorumluluklarını belirlemek ve bu görevleri benimsetmek, emrindeki personele görevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli yetki devrini yapmak, onları inisiyatiflerini ve yetkilerini kullanmaya teşvik etmek,
 - d) Hal yönetim biriminin tüm faaliyetlerinde ilgili kanun, tüzük, yönetmelik, genelge, tebliğ ve diğer ilgili mer'i mevzuata riayeti sağlamak, bunların uygulanmasını sürekli kontrol etmek, düzeltilmesi gereken hususlar için de öneri ve teklifleri sunmak,
 - e) Hal yönetim birimindeki astlarının diğer müdürlükler ile yaptıkları ortak çalışmalarda uyum ve koordinasyonu sağlamak,
 - f) Hal yönetim biriminin harcamalarını kontrol altında tutmak, yapılmakta olan işleri zaman, miktar ve kalite açısından kontrol etmek,
 - g) Faaliyetlerin devamlılığını sağlamak için, yapılan işlemlerle ilgili her türlü kaydın tutulmasını, gerekli belgelerin düzenlenmesini ve takibini, muhafaza edilmesini, bu konulardaki mevzuat ve usullere göre hareket edilmesini temin etmek,
 - ğ) Görev alanındaki faaliyetlerin durumunu ve neticelerini tespit etmek, değerlendirmek ve gerekli tedbirleri almak için istatistikî bilgileri tanzim etmek ve/veya ettirmek,
 - h) Hal yönetim biriminin görev alanına ilişkin olarak belirtilen tüm görevlerin, etkin biçimde ve bütünlük içerisinde geciktirilmeden, ilgili mer'i mevzuata uygun icra edilmesini, denetlenmesini ve raporlanmasını sağlamak,
 - ı) Ekonomiklik, üretkenlik, yüksek verimlilik ve performans artırıcı etki oluşturmak amacıyla mer'i mevzuat ve stratejik hedefler çerçevesinde hizmet alımı yoluyla yapılması mümkün olan hizmetleri uzman özel ve/veya tüzel kişilere usulüne uygun yaptırılmasını sağlamak,
 - i) Toptancı hali içerisindeki tahmil, tahliye, hamaliye ve nakliye hizmetlerinin düzenli bir şekilde yapılmasını sağlamak, gerektiğinde bu hizmetlerin sunumunda hizmet satın alma yoluna gitmek, bu amaçla sözleşmeler yapmak.
- (2) Toptancı hal yöneticileri hiçbir şekilde belediyenin ya da ilgili gerçek veya tüzel kişiliğin herhangi bir bölümünde görevlendirilemez ve bu Yönetmelikte belirtilen görevler dışında ek görev verilemez.

İdari ve mali işler birimi

MADDE 20 – (1) İdari ve mali işler birimi aşağıdaki görevleri yapar:

- a) Hal yönetim birimi personelinin özlük işleri ile genel yazışmalarını yürütmek,
- b) Halin güvenliğini sağlamak ve olayları zamanında kolluk kuvvetlerine bildirmek üzere gerekli tedbirleri almak,
- c) Hal yönetim birimine gelen ve bu birimden çıkan evrakı kaydetmek,
- ç) Yangın ve sabotaj ihtimaline karşı tedbir almak, gerektiğinde itfaiye ve kolluk kuvvetlerinden yardım istemek,

d) Hal tesisinin genel temizliğini sağlamak, hal içinde faaliyet gösterenlerin çöplerinin toplanması, uygun şekilde depolanması ve tahliye edilmesi işlerini yapmak ve kurallara uymayanları toptancı hal zabıta birimine bildirmek,

e) İşyerlerinin kiralanması veya satış işlemlerini yürütmek, kira ve satış bedelleri ile teminatlara ve belediye hizmetlerinden kaynaklı diğer ücretler ile cezai işlemlere ilişkin bedellerin tahakkuk ve tahsil işlemlerini yapmak,

f) Hale giren malların tartı ve sayım işlerini yapmak, cins, miktar ve çeşidi ile göndericisi, nakliyecisi ve alıcısına ilişkin bilgileri kayda geçirmek,

g) Halden çıkan malların bordro ve faturalarda yazılı fiyatları, cins, miktar ve çeşitleri ile satıcısı ve alıcısına ilişkin bilgileri kaydetmek ve bu bilgilerin gerçeğe uygunluğunu kontrol etmek, gerçeğe uygun bilgi verilen ve fatura düzenlenen mallara çıkış izni vermek,

ğ) Mal giriş çıkış miktar ve çeşitlerine ve çıkış fiyatlarına ilişkin bilgileri her gün hal yöneticisine iletmek ve malların tespiti, kontrolü ve istatistikî ile ilgili diğer işleri yapmak.

(2) Bu birimde muhasebe ve finansman konularında yeterli tecrübeye sahip personel görevlendirilir.

(3) Birimde, yapılan işlemlerin ve tahsil edilen paraların güvenliğini sağlamak amacıyla her türlü fiziki ve elektronik imkân hal yönetimince sağlanır.

Toptancı hal zabıta birimi

MADDE 21 – (1) Toptancı hal zabıta birimi, doğrudan hal yönetim birimine bağlı olarak görev yapan ve münhasıran toptancı hali ve bu çerçevedeki denetim hizmetlerinin yerine getirmek üzere istihdam edilen, büyük toptancı hallerinde en az yirmi, orta büyüklükteki toptancı hallerinde en az on ve küçük toptancı hallerinde en az üç adet toptancı hal zabıtasından oluşur.

(2) Toptancı hallerinde görevlendirilecek toptancı hal zabıtasının toptancı halinde görevlendirilme süresi altı aydan az olamaz. Belediye toptancı hallerinde görevlendirilecek zabıtalardan görevlendirilmelerinde ve görevden alınmalarında hal yöneticisinin olumlu görüşünün alınması zorunludur.

(3) Toptancı hal zabıta birimi, yıl içerisinde uygulanacak denetim planı ve programını hazırlar, belediyenin diğer birimleri, denetimle ilgili meslek kuruluşları ve kolluk kuvvetleri ile haberleşme ve koordinasyonu sağlar, sebze ve meyve ticareti ile ilgili şikâyetleri kayda alarak izler, haldeki işyerlerinin mevzuata aykırı eylemlerinin tespiti halinde, ceza tutanağı düzenleyerek durumun belediye encümenine intikalini sağlar.

(4) Toptancı hal zabıta biriminde görevli zabıtalardan toptancı hal içinde ve dışında bu Yönetmelik çerçevesinde her türlü denetimi yapmaya görevli ve yetkilidir. Birimde görevli zabıtalardan belediyenin diğer bölümlerinde görevlendirilemez. Semt pazarları ile sabit kontrol noktalarında yapılan denetimler esnasında toptancı hal zabıta biriminde görevli zabıtalardan kolluk kuvvetlerince gerekli yardım sağlanır.

Toptancı hallerinin işletilmesi

MADDE 22 – (1) Belediye toptancı hallerindeki işyerleri, kiralama veya satış yoluyla işletilir. Toptancı halinde bulunan işyerleri tüzel kişiler ile üretici örgütlerine satılabilir. Ancak satılan işyeri sayısı, o haldeki toplam işyeri sayısının yüzde ellisini geçemez.

(2) Toptancı hallerindeki işyerleri üreticiler, üretici örgütleri, komisyoncular ve tüccarlara kiralanır ya da satılır. Doğrudan ya da dolaylı olarak bir toptancı halinde birden fazla işyeri kiralanamaz veya satın alınamaz.

(3) Belediye toptancı hallerindeki işyerleri, Kanunun 11 inci maddesinin altıncı fıkrasındaki eylemlerin tespiti halinde, satış işlemlerinin iptal edilip işyerlerinin geri alınacağına ilişkin olarak tapu kütüğüne şerh konulmak üzere satılabilir ve bu şartların gerçekleşmesi durumunda ilgili taşınmazlar geri alınır.

(4) İşyerlerinin kiralanması veya satılması 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılır. Kira süresi en fazla on yıldır.

(5) Mevzuata uygun olmayan iş ve işlemlerinden ötürü teminatından kesinti yapılmamış, malları gıda güvenilirliğine, kalite ve standardına, teknik ve hijyenik şartlara aykırı olarak satışa sunmak, aynı kap veya ambalaj içine değişik kalitede ve/veya üzerinde yazılı olan miktardan az mal koymak, ölçü ve tartı aletlerini hileli bir şekilde kullanmak ya da hileli olarak karışık veya standartlara aykırı mal satmak, üretici alacağını, süresi içinde ödememek ve halde yaptığı satışlarda fatura düzenlememek veya noksan fatura düzenlemek fiillerinden haklarında cezai işlem uygulanmamış ve daha önceden kira sözleşmesinin feshi yada satış işleminin iptali işlemine taraf olmayan işyeri sahiplerinden kira süresi sona erenlerle yazılı istekte bulunmaları halinde ihaleye çıkılmaksızın yeniden kira sözleşmesi yapılabilir. Bu durumda kira bedeli ihale sonucu oluşan kira bedelleri de dikkate alınmak koşuluyla piyasa şartları dahilinde belediye meclisince belirlenir.

(6) Kira süresi sona erenler açılacak kiralama ihalelerine tekrar katılabilir. Bir yıldan uzun süreli kira sözleşmelerinde ikinci ve izleyen yıllar kira bedelleri, Üretici Fiyatları Endeksi oranında arttırılır.

(7) Toptancı hallerinde bulunan toplam işyeri sayısının en az yüzde yirmisi üretici örgütü yeri olarak ayrılır. Üretici örgütlerince, ayrılan işyerlerine yeteri kadar talep bulunmaması veya boşalan işyerlerinin doldurulamaması hâlinde diğer talep sahiplerine kiralama yapılabilir. Ancak bu kiralama süresi beş yılı geçemez. Üretici örgütleri için ayrılmış özel satış yerleri diğer talep sahiplerine satılamaz.

(8) Gerçek veya tüzel kişiler tarafından kurulan toptancı hallerindeki işyerleri, kiralama veya satış yoluyla işletilir ve bunlara ilişkin işlemler yetkili kişi veya organlarınca yürütülür.

İş yeri sahiplerinde bulunması gereken nitelikler

MADDE 23 – (1) Haldeki işyerlerini kiralama veya satın alma talebinde bulunanlarda aşağıda belirtilen nitelikler aranır:

a) Gerçek kişi tacirlerin; fiil ehliyetine sahip olması, ilgili meslek kuruluşuna üye olması Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı, haksız mal edinme suçlarından hapis cezasına mahkûm olmamış olması,

b) Tüzel kişi tacirlerin ise; ilgili meslek kuruluşuna üye olması, ortaklarının ve şirketi bağlayıcı işlemler yapma konusunda yetki verilen yöneticilerinin fiil ehliyetine sahip olması ve Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı, haksız mal edinme suçlarından hapis cezasına mahkûm olmamış olması, gerekmektedir.

İşyeri talebinde düzenlenecek taahhütname

MADDE 24 – (1) Haldeki işyerlerini kiralama veya satın alma talebinde bulunanlardan ek-1’de yer alan şekle uygun olarak taahhütname alınır. Bu taahhütnameye;

a) Gerçek kişiler için; nüfus bilgileri, adli sicil beyanı, ticari faaliyetinden dolayı vergi borcu bulunmadığına dair beyanı, ticaret/esnaf sicil numarası veya ziraat odası kayıt numarası ile Sosyal Güvenlik Kurumu numarası,

b) Tüzel kişiler için; tüzel kişiliğin son ana sözleşmesinin yayımlandığı ticaret sicil gazetesi tarih ve numarası, şirket ortakları, şirket müdürü ve şirket adına imza yetkisi bulunanların

nüfus bilgileri ve adli sicil beyanları, şirketin ticari faaliyetinden dolayı vergi borcu bulunmadığını gösterir beyan, ticaret sicili numarası ve Sosyal Güvenlik Kurumu numarası,
c) Adi ortaklıklar için; noterlikçe onaylanmış ortaklık sözleşmesinin hangi noterlikçe düzenlendiğini gösterir bilgi, tarih ve numarası, ortakların nüfus bilgileri ve adli sicil beyanları, ortaklığın ticari faaliyetinden dolayı vergi borcu bulunmadığına dair beyan ile Sosyal Güvenlik Kurumu numarası,

ç) Üretici örgütleri için; Bakanlıkça verilmiş üretici örgütü belgesi tarih ve numarası, yazılır.

(2) Alınacak taahhütnamedeki bilgilerin doğruluğunu araştırma yükümlülüğü belediye/özel hal işletmecisine aittir. Taahhütnamedeki bilgilerden herhangi birinin doğru olmadığı veya Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olduğu tespit edildiği takdirde beyanda bulunanlar haldeki işyerlerini kiralamış veya satın almış olsalar bile bu kiralama veya satış işlemi geçersiz hale dönüşür.

Devir ve ortaklık

MADDE 25 – (1) Toptancı halindeki işyerinde kiracı olarak faaliyet gösteren meslek mensupları bu yeri başka bir gerçek ya da tüzel kişiye kiralayamaz.

(2) Kiracı olarak faaliyet gösteren meslek mensubunun ölümü halinde diğer mirasçıların onayı ile kanuni mirasçılarından işi fiilen yürütebilecek olana, bunlardan çalışmayacak kadar hasta veya herhangi bir sebeple işinin başında duramayacak olanların ise kanuni mirasçılarından kendisinin belirlediği kişiye kiracılık hakkı bedelsiz olarak devredilebilir. Ölüm tarihinden itibaren otuz gün içinde hal yönetim birimine devir talebinde bulunulmaması veya kira sözleşmesinin feshedilmiş olması hallerinde mirasçılar haklarından vazgeçmiş sayılır.

(3) Kiracılık hakkını devir alacak olanlarda da bu Yönetmeliğin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki şartlar aranır.

(4) Devir talebi hal yönetim birimine yazılı olarak yapılır. Hal yönetim birimince yapılan inceleme neticesinde talebin uygun görülmesi halinde mevcut kira sözleşmesi aynı şartlar dahilinde kiracılık hakkını devralacak olan mirasçı ile yapılır. Bu şekilde kiracılık hakkını devralmış olan mirasçılar kiracılık hakkını devretmiş olan kişilerle yapılan kira sözleşmesinde belirtilen süreyi tamamlar.

(5) Kiracılık hakkını devralmış olan mirasçılardan kiracılık hakkını devretmiş olan kişilerle yapılan kira sözleşmesinde belirtilen bedeller dışında herhangi bir tahsilât yapılmaz.

(6) Toptancı halinde işyeri maliki olan meslek mensupları sahip oldukları işyerlerini bu Yönetmelikte belirtilen şartları haiz olan gerçek veya tüzel kişilere devredebilirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Malların Toptan ve Perakende Alım Satımı

Malların toptan alım ve satımı

MADDE 26 – (1) Malların toptan alım ve satımı toptancı hallerinde yapılır. Ancak, üreticilerce perakende olarak doğrudan tüketicilere satılan mallar hariç olmak üzere, diğer malların toptan alım ve satımı ile perakende ya da toptancı halinde toptan olarak satmak veya münhasıran kendi tüketiminde kullanmak üzere fatura veya müstahsil makbuzu ile üreticilerden yapılan toptan alımlar toptancı haline bildirilmek kaydıyla toptancı hali dışında da yapılabilir. Elektronik ticaret yoluyla yapılan satışlar da bu madde kapsamındadır.

(2) Malların perakende satışını yapanlar, bunların toptancı halinden satın alındığını veya toptancı haline bildirildiğini belgelemek zorundadır.

(3) Herhangi bir toptancı halinden satın alındığı veya herhangi bir toptancı haline bildirildiği belgelenen malların satışı engellenemez, bu mallar üzerinden mükerreren hal rüsumu alınamaz ve bunlar toptancı haline girmeye zorlanamaz.

(4) Toptancı hallerinde veya üretici örgütlerine satılan zirai ürün bedelleri üzerinden 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci

fıkrasının (11) numaralı bendi uyarınca yapılacak vergi tevkifat oranı, ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınan zirai ürün bedelleri üzerinden yapılan tevkifat oranı olarak uygulanır.

(5) Belediyeler, malların toptan ve perakende alım satımına ilişkin hükümlerin uygulanmasını sağlamak amacıyla gerekli her türlü önlemi almakla yükümlüdür.

Toptan satış miktarı

MADDE 27 – (1) Kilogram ile yapılan satışlarda 100 kg., adet ile yapılan satışlarda 150 adet, bağ ile yapılan satışlarda 50 bağ miktarındaki sebze ve meyve veya bu miktarları içine alabilen kap veya kaplar toptan satış birimi sayılır.

Alıcı ve satıcıların sorumlulukları

MADDE 28 – (1) Komisyoncular, alıcı ve satıcı arasında aracılık etmek, onların haklarını gözetmek, meslekî bilgi ve deneyimlerine dayanarak piyasanın durumu hakkında en doğru bilgileri aktarmak ve piyasanın oluşumuna katkı sağlamakla görevlidir. Komisyoncular aracılık faaliyetleri sırasında kendi kusurlarından kaynaklanan veya kötü niyete dayanan her türlü eylemlerinden sorumludur. Komisyoncuların sorumluluklarını düzenleyen diğer mevzuat hükümleri saklıdır.

(2) Komisyoncuların satış bedeli üzerinden alacakları komisyon oranı, yüzde sekizi aşmamak üzere taraflarca serbestçe tespit edilir. Bakanlık Resmi Gazete’de yayımlayacağı tebliğ ile bu oranı yarıya kadar indirmeye yetkilidir.

(3) Komisyoncuların malın mülkiyetine sahip olmak üzere toptan mal alım ve satımı yapmaları ve satımına aracılık ettikleri malları başka bir komisyoncuya göndermeleri yasaktır.

(4) Komisyoncular teslim aldıkları malları cinslerine, doğal özelliklerine, standartlarına, gıda güvenilirliğine ve kalitesine ilişkin şartlara göre özenle korumak ve gerekli bilgileri vermek, kanunî kesintileri satış bedelinden düşükten sonra mal bedelini satış tarihinden itibaren on beş iş günü içinde üreticiye veya üretici örgütüne ödemek zorundadır.

(5) Toptan ya da perakende satış yapmak üzere mal satın alan meslek mensupları, satın aldıkları malların bedelini on beş iş günü içerisinde üreticiye ya da komisyoncuya ödemek zorundadır.

(6) Teslim alınan malların satış bedeli ile satın alınan malların alış bedelinden kanuni kesintiler dışında başka bir kesinti yapılamaz.

(7) Malların toptan satışı; üreticiler, üretici örgütleri, komisyoncular ve tüccarlar tarafından yapılır.

(8) Hiçbir ayırım yapılmaksızın bütün gerçek veya tüzel kişiler, toptan satış miktarından az olmamak kaydıyla toptancı hallerinden mal satın alabilir.

(9) Toptancı halleri içinde komisyoncudan komisyoncuya ve tüccardan tüccara mal alınamaz, satılamaz veya devredilemez

(10) Perakende satış yapan üreticiler ile toptan veya perakende satış yapan diğer satıcılar; malları cinsine, doğal özelliklerine, kalite ve standartlarına göre sınıflandırmak, gıda güvenilirliğine, teknik ve hijyenik şartlara uygun olarak malın özelliğine göre satışa sunmak ve satışa sunulan malların izlenebilirliğine yönelik bilgileri içeren ve Bakanlık ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca belirlenecek teknik özelliklere sahip künyelerin kap veya ambalajlarının üzerinde bulundurulmasını sağlamak zorundadır.

(11) Mal bedelinin tam ve zamanında üreticiye ve üretici örgütüne ödenmesine ilişkin ispat yükümlülüğü meslek mensuplarına aittir.

(12) Bakanlık, gerekli görülmesi hâlinde, tarafların haklarının korunması ve yükümlülüklerinin tespit edilmesi, sözleşmelerin tarafların aleyhine dengesizliğe yol açmayacak ve iyi niyet kurallarına uygun düşecek biçimde düzenlenmesinin sağlanması amacıyla, üreticiler ile meslek mensupları arasında veya meslek mensuplarının kendi aralarında yaptığı alım satım işlemlerini düzenleyen sözleşmelerde bulunması gerekli asgarî şartları ve bilgileri belirlemeye yetkilidir.

(13) Satıcılar istihdam ettikleri kişilerin yapacakları işlemlerden ve eylemlerden sorumludurlar. Satıcılar, istihdam ettikleri kişilerin listesini, hal yönetim birimine nüfus cüzdanı sureti ve Sosyal Güvenlik Kurumuna kayıtlı olduklarını gösterir belgelerle birlikte ibraz ederler. İstihdam edilenlere hal yönetim birimince ek-2’de şekle uygun olarak hazırlanan fotoğraflı çalışma kartı verilir. Bu kartın hal içerisinde kart sahibinin üzerinde bulunması zorunludur. Satıcılar tarafından istihdam edilenlerin mevzuata aykırı hareketleri görüldüğünde çalışma kartları geri alınır.

(14) Toptancı halinde satış izni verilenler kendilerine gönderilen malları iyi bir şekilde muhafazaya, tartı ve satışlarda herhangi bir yolsuzluğa meydan vermeyecek şekilde davranmaya, üreticiyi zarardan korumak için gerekli tedbirleri almaya, kalitesine göre layık olduğu değeri bulmasını temin edecek şekilde hareket etmeye mecburdurlar.

Malların ambalaj ve teşhir düzenine ilişkin esaslar

MADDE 29 – (1) Satıcıların kendilerine ayrılan yerlerin dışına mal koymaları, teşhir etmeleri ve her ne şekilde olursa olsun hal düzenini bozacak şekilde yerleştirmeleri yasaktır.

(2) Satışa sunulan her malın aynı standartta olması gerekir. Dökme satışlarda da standarda uygunluk esastır. Aynı kap içerisine değişik kalitede ve/veya üzerinde yazılı miktardan az mal konulması yasaktır. Satışa sunulan malın kabı üzerine, ilgili mala ilişkin künye konulur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Hal Hakem Heyeti ve Toptancı Hal Konseyi

Hal hakem heyetlerinin kuruluşu ve görev alanı

Madde 30 – (1) Üreticiler ile meslek mensupları arasında veya meslek mensuplarının kendi aralarında Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan Yönetmeliklerle ilgili olarak ortaya çıkan uyuşmazlıklara çözüm bulmak amacıyla il merkezlerinde bir hal hakem heyeti oluşturulur. Bakanlıkça gerekli görülen ilçe merkezlerinde de hal hakem heyeti oluşturulabilir.

(2) İl hal hakem heyetleri il merkezi sınırları içinde, ilçe hal hakem heyetleri ise ilçe sınırları içinde görevli ve yetkilidir. Uyuşmazlık konusunun mal alımı ve satımı işlemlerinden kaynaklanması halinde malın satın alındığı yer, diğer uyuşmazlıklar için ise müracaat sahibinin faaliyette bulunduğu yer hal hakem heyetine başvurulur.

(3) Hal hakem heyetleri; görev, yetki veya çalışma kapsamı dışında kalan başvuruları doğrudan ilgili kuruluşlara veya hal hakem heyetlerine intikal ettirir.

(4) Hal hakem heyetleri il merkezlerinde ve Bakanlıkça gerekli görülen ilçe merkezlerinde oluşturulur. Ayrıca ihtiyaç halinde aynı il içinde il müdürlüklerinin görüşü alınarak birden fazla hal hakem heyeti kurulabilir.

Hal hakem heyetleri başkan ve üyeleri

MADDE 31 – (1) Hal hakem heyetinin başkanlığı, illerde il müdürü veya görevlendireceği en az şube müdürü seviyesinde bir personel, ilçelerde kaymakam veya görevlendireceği bir memur tarafından yürütülür.

(2) Hal hakem heyetinin diğer üyeleri şunlardır:

- a) Tarım il müdürlüğünden görevlendirilecek bir personel,
- b) Belediyeden görevlendirilecek bir personel,
- c) Baronun mensupları arasından görevlendireceği bir avukat,
- ç) Ziraat odası yönetim kurulunca görevlendirilecek, odaya kayıtlı sebze ve meyve üreticileri arasından seçilen bir üretici,
- d) Gıda mühendisleri odası yönetim kurulunca görevlendirilen bir mühendis,
- e) Ticaret ve sanayi odası yönetim kurulu tarafından görevlendirilen sebze ve meyve ticaretiyle uğraşan odaya kayıtlı bir tacir,
- f) Esnaf ve sanatkârlar odaları birliği tarafından görevlendirilecek bir üye,
- g) En fazla üyeye sahip tüketici örgütünün görevlendireceği bir üye,

ğ) O ildeki Komisyoncu ve/veya tüccarların oluşturduğu dernekçe seçilecek birer temsilcinin katılımı ve o yerin mülki idare amirinin onayı ile oluşur.

(3) Heyet, yapacağı ilk toplantıda başkanın yokluğunda heyete başkanlık etmesi amacıyla kendi üyeleri arasından bir başkan vekili seçer.

(4) Ticaret ve sanayi odasının ayrı olarak kurulduğu yerlerde, ticaret ve sanayi odasından birer üye görevlendirilir. Esnaf ve sanatkârlar odaları birliği tarafından yapılacak görevlendirmelerde ihtisas odalarının, ihtisas odası bulunmayan yerlerde ise karma odaların üyeleri arasından görevlendirme yapılır. Karma odalarda sebze ve meyve ile iştilal eden üyeler arasından görevlendirme yapılır. O yerde gıda mühendisleri odasının bulunmaması halinde ziraat mühendisleri odasınca üye görevlendirilir.

(5) Hal hakem heyetinin kurulduğu yerde birden fazla komisyoncu ve/veya tüccarların oluşturduğu dernek bulunması halinde, hal hakem heyetine en fazla üyeye sahip dernekçe görevlendirme yapılır.

(6) Asıl üyelerle beraber yedekler de belirlenir. Hakem heyetine, o yerde yukarıda sayılan oda, dernek veya tüketici örgütü bulunmamasından dolayı üye seçilememesi halinde, boş kalan üyelikler, belediye encümenince doğrudan atama yapılarak doldurulur. Bu kuruluşların o yerde kurulup kendi üyelerini seçmeleri halinde, belediye encümeninin atadığı üyelerin görevi sona erer.

(7) Başkan hariç, üyelerin görev süresi iki yıldır. Aynı kişi en fazla üç dönem görevlendirilebilir veya seçilebilir. İstifa, ölüm, altı aydan fazla sürekli hastalık ve diğer nedenlerle görev süresi dolmadan önce boşalan üyelikler için görevlendirilenler, yerine atandığı kişinin kalan süresini tamamlar. Görev süresi sona erenin üyeliği, yerine görevlendirilen kişi göreve başlayıncaya kadar devam eder.

(8) Hal hakem heyetlerinde, heyetin çalışmalarına ve kararlarına esas olacak dosyaları hazırlamak ve uyuşmazlığa ilişkin raporu sunmak üzere en az bir raportör görevlendirilir.

Hal hakem heyeti kararlarının kapsamı

MADDE 32 – (1) Değeri elli bin Türk Lirasının altında bulunan uyuşmazlıklarda, hal hakem heyetlerine başvuru zorunludur. Bu uyuşmazlıklarda heyetin vereceği kararlar ilam hükmündedir. Bu kararlar 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun ilamların yerine getirilmesi hakkındaki hükümlerine göre yerine getirilir.

(2) Değeri elli bin Türk Lirası ve üstündeki uyuşmazlıklarda hal hakem heyetinin vereceği kararlar, asliye ticaret mahkemesinde delil olarak ileri sürülebilir. Bu maddede yer alan parasal sınırlar her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında arttırılır. Arttırılan parasal sınırlar, her yıl aralık ayı içinde Bakanlıkça Resmî Gazete’de ilan edilir.

(3) Kanunun 14 üncü maddesi dışındaki tüm uyuşmazlıklar ile toptancı hali yönetimi veya personelinin uygulamalarından veyahut toptancı hallerinin ve pazar yerlerinin yönetim ve işleyişinden kaynaklanan uyuşmazlıklar hal hakem heyetinin görev ve yetkileri kapsamındadır.

Hal hakem heyeti üyelerinin nitelikleri

MADDE 33 – (1) Hal hakem heyeti üyelerinin aşağıdaki şartları taşımaları zorunludur:

- a) T.C. vatandaşı olmak,
- b) Hal hakem heyeti listesinin kesinleştiği gün 18 yaşından küçük, 65 yaşından büyük olmamak,
- c) Taksirli suçlar ve aşağıda sayılan suçlar dışında tecil edilmiş hükümler hariç olmak üzere, ağır hapis veya altı aydan fazla hapis ya da affa uğramış olsalar bile hırsızlık, nitelikli hırsızlık, yağma, nitelikli yağma, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, nitelikli dolandırıcılık, hileli iflas, taksirli iflas, sahtecilik, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat

kariştırma, tefecilik, fiyatları etkileme, mal veya hizmet satımından kaçınma, zimmet, irtikâp, rüşvet, görevi kötüye kullanma, gibi suçlardan biriyle cezalandırılmamış olmak,

ç) Askerlik durumu itibariyle; askerlikle ilgisi bulunmamak veya askerlik çağına gelmemiş bulunmak veya askerlik çağına gelmiş ise muvazzaf askerlik hizmetini yapmış yahut ertelenmiş veya yedek sınıfa geçirilmiş olmak,

d) Kamu haklarından mahrum bulunmamak,

e) Görevini devamlı yapmasına engel olabilecek vücut veya akıl hastalığı bulunmamak,

f) En az yüksek okul mezunu olmak, ancak, belirtilen özellikte üye bulunamadığı yerlerde illerde en az lise, ilçelerde en az ilköğretim okulu veya denkliği Milli Eğitim Bakanlığınca kabul edilen eğitim kurumlarından birini bitirmiş olmak.

(2) Bu nitelikleri taşımadıkları veya kaybettikleri anlaşılanların görevlerine başkan tarafından son verilerek yerlerine yedekleri çağrılır.

(3) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde hal hakem heyetinin kurulmasına yönelik işlemler il müdürlüğünce tamamlanır. Belirlenmiş olan hal hakem heyeti asil ve yedek üyelerine ilişkin bilgiler il müdürlüğünce kayıt altına alınır.

Hal hakem heyeti raportörünün nitelikleri ve görevleri

MADDE 34 – (1) İllerde il müdürü tarafından il müdürlüğü personeli arasından, ilçelerde kaymakam tarafından ilçede görevli kamu görevlileri arasından en az bir asil bir yedek raportör görevlendirilir. Raportörün yüksek öğrenim görmüş olması esastır. Yüksek öğrenim görmüş kişinin bulunmaması halinde lise veya denkliği Milli Eğitim Bakanlığınca kabul edilen eğitim kurumlarından birini bitirmiş kişiler arasından görevlendirilir.

(2) Raportör, hakem heyetinin çalışmalarına ve kararlarına esas olarak;

a) Dosya ve raporu hazırlamak,

b) Toplantı gündemini düzenlemek,

c) Toplantılarda hazır bulunmak,

ç) Toplantı tutanaklarını tutmak, karar defterine kaydetmek, hazırun cetvelini düzenlemek ve sisteme istenilen bilgileri aktarmak,

d) Evrak ve arşiv işlerini yürütmek,

e) Başkanın ve hakem heyetinin uygun gördüğü diğer işleri yapmak, ile görevlidir.

(3) Toplantılarda raportörün oy hakkı yoktur.

Hal hakem heyetine başvuru

MADDE 35 – (1) Uyuşmazlıklarla ilgili başvuru; uyuşmazlık konusunu içeren ek-3'te yer alan şekilde uygun olarak hazırlanan dilekçenin, delil oluşturan ilgili belgelerle birlikte hal hakem heyetine verilmesiyle yapılır.

(2) Aynı uyuşmazlık konusu ile ilgili olarak birden çok hal hakem heyetine başvurulamaz. Aksi takdirde diğer taraf lehine derdestlik itirazında bulunma hakkı doğar.

(3) Uyuşmazlık konusu ile ilgili olarak aynı hakem heyetine birden fazla başvuru yapılması durumunda da ikinci fıkra hükümleri uygulanır.

Hal hakem heyetinin karar süresi

MADDE 36 – (1) Müracaatlar, başvuru tarih ve sırasına göre en geç bir ay içinde hal hakem heyetince görüşülüp karara bağlanır.

(2) Başvurular, müracaat sırasına göre gündeme alınarak sonuçlandırılır.

Hal hakem heyeti olağan toplantıları

MADDE 37 – (1) Olağan toplantılar her ayın birinci ve on altıncı gününde yapılır. Toplantı gününün resmi tatil gününe denk gelmesi halinde toplantı, takip eden ilk iş günü yapılır.

(2) Gündemde görülecek uyuşmazlık konusu bulunmadığı takdirde toplantı yapılmaz.

Toplantı daveti, yeri ve gündem

MADDE 38 – (1) Toplantılar, Bakanlık taşra teşkilatının bulunduğu yerlerde il müdürlüğünde, bulunmadığı yerlerde ise kaymakamlık binasında yapılır.

(2) Toplantı gündemi başkan tarafından belirlenir ve toplantı başlamadan önce üyelere dağıtılır.

(3) Toplantının gündem ve saati üyelere iki gün önceden posta, özel kurye, sms, faks ve e-posta gibi iletişim aracılığı ile bildirilir.

Hal hakem heyeti olağanüstü toplantıları

MADDE 39 – (1) Başkan tarafından hal hakem heyeti gerektiğinde olağanüstü toplantıya çağrılabilir. Ancak olağan toplantının üzerinden üç gün geçmedikçe ve olağan toplantıya üç gün kala olağanüstü toplantı yapılamaz.

(2) Olağanüstü toplantıya çağrı yapılması durumunda, olağanüstü toplantının gerekçesi, günü, saati ve yeri üyelere bir gün önceden posta, özel kurye, sms, faks ve e-posta gibi iletişim araçlarıyla bildirilir.

Toplantı ve karar yeter sayısı

MADDE 40 – (1) Hal hakem heyeti, en az altı üye ile toplanır ve katılanların yarısından bir fazlasının oyu ile karar alır. Oyların eşitliği durumunda başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Çekimser oy kullanılamaz.

(2) Toplantı yeter sayısını, üyelerin toplantılara katılımını ve başka yerde görevlendirilen üyeleri tespit etmek amacıyla tüm üyelerin isim ve imza bölümlerini içeren hazırun cetveli düzenlenir ve başkanın gözetiminde raportör tarafından muhafaza edilir.

Toplantılara katılma mecburiyeti

MADDE 41 – (1) Hal hakem heyeti üyeleri toplantılara katılmak zorundadırlar. Geçerli mazeretleri sebebiyle otumlara katılamayacak üyeler, durumlarını toplantıdan önce başkana yazılı olarak bildirirler. Birbirini takip eden toplam üç toplantıya mazeretsiz olarak veya mazeretli de olsa iki aylık sürede yapılan toplantılara hiç katılmayanların üyeliği düşer.

(2) Toplantı yeter sayısına ulaşamaması nedeniyle olağan toplantılarının üst üste iki kez gerçekleşmemesi halinde, bu iki toplantıya gelmeyenlerin üyeliği kendiliğinden sona erer. Toplantı yeter sayısına ulaşamaması nedeniyle toplantıların gerçekleşmemesi durumunda, gerçekleşmeyen toplantılar için düzenlenen hazırun cetvelinin bir sureti ilgili karar defterine kenarları mühürlenerek yapıştırılır.

(3) Toplantı yeter sayısına ulaşamaması nedeniyle yapılamayan toplantı için raportör tarafından gerekçeli rapor hazırlanır. Bu durumda en geç 3 gün içinde yapılmak üzere başkan tarafından üyeler olağanüstü toplantıya çağrılır.

(4) Özürlü veya özürsüz olarak altı ay içinde yapılan toplantıların yarısından bir fazlasına katılmayan üye, üyelikten çekilmiş sayılır, yerine yedek üye çağrılır. Yedek üyenin de üyeliğinin son bulması halinde ilgili kurum veya kuruluştan bir asil ve yedek üye ismi belirlenmesi istenir. Altı aylık süre, hal hakem heyeti listesinin valilikçe onaylanması tarihinden sonraki herhangi bir altı aylık zaman dilimi göz önünde bulundurularak hesaplanır.

(5) Hal hakem heyeti üyelerinin, kendilerine uygun çağrı yapılmadığı gerekçesiyle toplantıya katılmaması, toplantıya katılmama gerekçesi olarak öne sürülemez.

Toplantılara katılamayacaklar

MADDE 42 – (1) Hal hakem heyeti üyeleri, münhasıran kendileri, eşleri, ikinci derece dâhil kan veya kayın hısımları ve evlatlıkları ile bunların ortak veya üyesi oldukları tüzel kişilerin ilgili işlerinin görüşüldüğü toplantılara katılamaz.

İnceleme şekli

MADDE 43 – (1) İnceleme, raportör tarafından hazırlanan rapor ve ilgili belgelerin yer aldığı dosya üzerinde yapılır. Ayrıca, hakem heyetince gerek görüldüğü hallerde taraflar dinlenir.

(2) Hal hakem heyeti, uyuşmazlığa ilişkin konularla sınırlı olmak kaydıyla, ilgili kişi veya kuruluşlardan yazıyla bilgi ve belge isteyebilir. Bu istekler gecikmeksizin yerine getirilir.

Hal hakem heyeti karar defteri ve tutanakları

MADDE 44 – (1) Hal hakem heyeti toplantılarına her yıl bir numaradan başlamak üzere yıl sonuna kadar teselsül eden numaralar verilir. Ayrıca, toplantılarda alınan kararlara da her toplantıda bir numaradan başlamak üzere sırayla numaralar verilir.

(2) Kararlar derhal yazılıp imzalanabileceği gibi, önce özet olarak veya elektronik cihazlarla kayda alındıktan sonra da yazılıp imzalanabilir. Kararların önce özet olarak yazılması halinde karar özetlerine; toplantı tarihi, numarası, alınan kararlara ilişkin oy sayısı ve varsa ret oyu veren üyelerin muhalefet şerhi yazılır.

(3) Hal hakem heyeti toplantıları için bir karar defteri tutulur. Toplantıda alınan kararlar ek-4'te yer alan şekle uygun olarak hazırlanan karar tutanaklarına elektronik ortamda yazılıp çıktısı alınmak suretiyle karar defterinin sayfalarına kenarları mühürlenerek yapıştırılır. Birden fazla sayfadan oluşan kararların imza sayfası dışında kalan sayfaları üyelerce paraflanır ve her bir sayfa, karar defterinin sayfalarına ayrı ayrı yapıştırılır.

(4) Toplantılarda alınan karar tutanaklarının bir örneği ile bu kararlara yönelik belge, bilgi, elektronik cihazlarla yapılan kayıtlar, tutanak vb ekler karar defteri ile birlikte sanayi ve ticaret il müdürlüğü tarafından saklanır. Bunlar, idari ve adlî mercilerin talepleri dışında hizmet binası dışına çıkarılamaz.

Kararların bildirimi ve itiraz

MADDE 45 – (1) Kararlar, alındığı tarihten itibaren beş gün içinde taraflara yazılı olarak bildirilir.

(2) Değeri elli bin Türk Lirasının altında bulunan uyuşmazlıklarda hal hakem heyetince kararlara taraflar, on beş gün içinde hal hakem heyetinin bulunduğu yerde ticarî davalara bakmakla görevli asliye ticaret mahkemesine itiraz edebilir. İtiraz, hal hakem heyeti kararının icrasını durdurmaz. Ancak, talep edilmesi şartıyla hâkim, hal hakem heyeti kararının icrasını tedbir yoluyla durdurabilir. Hal hakem heyeti kararlarına yapılan itiraz üzerine asliye ticaret mahkemesinin vereceği karar kesindir.

Huzur hakkı

MADDE 46 – (1) Hal hakem heyeti üyeleri ile raportörlere, katıldıkları her toplantı için 1.500 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktar kadar huzur hakkı ödenir. Ancak, huzur hakkı ödenecek toplantı sayısı bir ayda ikiden fazla olamaz.

Toptancı hal konseyinin oluşumu

MADDE 47 – (1) Konsey, Bakanlık Müsteşarının başkanlığında,

- a) Bakanlığın,
- b) İçişleri Bakanlığının,
- c) Maliye Bakanlığının,
- ç) Tarım ve Köyişleri Bakanlığının,
- d) Dış Ticaret Müsteşarlığının,
- e) Gümrük Müsteşarlığının,
- f) Türk Standartları Enstitüsü Başkanlığının,
- g) Türk Akreditasyon Kurumunun,
- ğ) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin,
- h) Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunun,
- ı) Türkiye Ziraat Odaları Birliğinin,
- i) Türkiye Belediyeler Birliğinin,
- j) Komisyoncu ve/veya tüccar derneklerinin mensup olduğu en fazla üyeye sahip federasyonun,

k) Tüketici derneklerinin mensup olduğu en fazla üyeye sahip federasyonun,

l) En fazla üyeye sahip üretici örgütünün yetkili temsilcilerinden oluşur.

(3) (a),(b),(c),(ç),(d) ve (e) bentlerinde sayılan temsilcilerin en az genel müdür seviyesindeki idareciler olması zorunludur.

Konseyin görevleri

MADDE 48 – (1) Konseyin görevleri şunlardır:

a) Malların ticaretinin Kanunun amacına uygun olarak yapılmasının sağlanması hususunda karşılıklı bilgi ve görüş alışverişinde bulunmak,

b) Sektörde yaşanan sorunları incelemek ve alınacak tedbirler ile Kanunun uygulanmasına yönelik tedbirlere dair görüşleri karara bağlamak ve öncelikle ele alınmak üzere ilgili mercilere aktarmak,

c) Uygulamayla ilgili kurum ve kuruluşlar arasında işbirliğini sağlamak,

ç) Üreticiler, üretici örgütleri, meslek mensuplarını, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçlarının karşılanması ve çıkarlarının korunmasına ilişkin alınacak tedbirler konusunda araştırma ve çalışmalarda bulunmak,

d) Sektördeki gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek ve ilgili birimce belirlenen usul ve esaslar dahilinde toptancı hallerine ve pazar yerlerine ödül vermek,

e) Alt komitelerden gelen raporları değerlendirmek,

f) Kuruluş amaçları doğrultusunda diğer görevleri yapmaktır.

Konsey başkanının görevleri

MADDE 49 – (1) Konsey başkanı;

a) Konseye başkanlık yapmak,

b) Konseyin toplanma, tarih, yer ve gündemini tespit etmek,

c) Başkanlığa gönderilen rapor ve önerileri değerlendirerek uygun görülenleri görüşmek üzere Konsey gündemine almak,

ç) Konsey çalışmalarının gündeme uygun olarak verimli ve düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak,

d) Konseyin faaliyetleri ile ilgili toplantı ve görüşmelerde Konseyi temsil etmekle görevlidir.

Sekreteryaya

MADDE 50 – (1) Konseyin sekreteryaya hizmetleri ilgili birimce görevlendirilecek yeterli sayıdaki personelce yürütülür.

(2) Sekreteryaya;

a) Konseyin çalışmalarına esas olacak ön hazırlıkları yapmak,

b) Konseyin raportörlük, dosyalama, evrak giriş-çıkış işlemlerini ve arşiv faaliyetlerini yürütmek,

c) Konseyin toplanma tarihi ile yer ve gündemini Konsey üyelerine bildirmek,

ç) Konsey tutanaklarını düzenlemek, dosyalamak ve alınan kararları ilgili kurum ve kuruluşlara göndermek,

d) İlgili kurum ve kuruluşlarla haberleşmeyi sağlamak,

e) Başkanın veya Konseyin uygun göreceği diğer işleri yapmakla görevlidir.

Toptancı hal konseyi çalışma usulü

MADDE 51 – (1) Konsey, başkanın çağrısı üzerine yılda en az bir kez olağan olarak Ankara’da toplanır. Başkanın gerekli görmesi veya üyelerin en az dörtte birinin Başkana yapacağı gerekçeli ve yazılı başvuru üzerine de olağanüstü toplanır. Bu tür toplantılar, başvuru tarihinden itibaren en geç iki ay içinde yapılır.

(2) Olağan ve olağanüstü toplantıya davet, toplantı gününden en az bir ay önce üyelere yazılı olarak gündem ile birlikte gönderilir.

(3) Konsey, üyelerin yarısından bir fazlasının katılımıyla toplanır. İlk toplantıda nisap sağlanmazsa, toplantı iki ay sonra yapılır ve nisap aranmaz.

(4) Konsey, gündemindeki konuları görüşerek karara bağlar. Kararlar, oylama anında hazır bulunanların oy çokluğu ile alınır. Oyların eşit çıkması halinde başkanın oy kullandığı taraf çoğunlukta sayılır. Kararların alınmasında açık oylama yapılır. Oylama sonucu alınan kararlar divan başkanlığınca toplantı tutanağına geçirilir.

(5) Konsey gündemi başkan tarafından tespit edilir. Konseyin toplanma tarihinden en az on beş gün önce, konseyde temsil edilen kuruluşlardan en az beş tanesinin başkanlığa yapılan yazılı ve gerekçeli başvurusu üzerine gündeme madde eklenir.

(6) Gündemde; toplantı divanının oluşması için bir başkan yardımcısı ile toplantı tutanaklarını düzenleyecek iki kâtip üyenin seçilmesi, toplantı tutanaklarının yazılması ve imzalanması yetkisinin divana verilmesi ve konsey gündemiyle ilgili rapor, tebliğ ve diğer belgelerin okunması, tartışılması ve kararların alınması gibi hususlar yer alır.

(7) Divan; başkan ile konseye katılan temsilciler arasından konsey tarafından seçilen bir başkan yardımcısı ve iki kâtip üyeden oluşur. Divan; konseyi gündeme uygun olarak yönetmek, oy ayırımı ve sayımı yapmak, görüş ve öneriler ile alınan kararları açıklamak, bunların tutanağa kaydedilmesini sağlamak, talepte bulunanlara konuşma imkânı tanımakla görevlidir.

(8) Konsey toplantılarında alınan kararlar tavsiye niteliğinde olup öncelikle ele alınmak üzere ilgili mercilere iletilir. Konsey, gündemdeki konularla ilgili olmak üzere, diğer kurum temsilcilerini veya uzman kişileri toplantılara katılmak ve görüş bildirmek üzere davet edebilir.

(9) Bu maddenin uygulanmasından kaynaklanacak bütün giderler, Bakanlık bütçesinden karşılanır.

Toptancı hal konseyi alt komiteleri

MADDE 52 – (1) Toptancı hal konseyinin çalışmalarına destek olmak amacıyla ilgili birim tarafından gerekli görülen durumlarda en az beşer kişiden oluşan sektör temsilcilerinin katılacağı alt komiteler oluşturabilir.

(2) Alt komitelerin hangi sektörlerden oluşacağına ve kimlerin katılması gerektiğine yönelik usul ve esaslar ilgili birim tarafından hazırlanır.

(3) Alt komiteler toptancı hal konseyinin toplanmasından en az bir gün önce bir araya gelerek konseye sunmak üzere kendi raporlarını hazırlarlar.

(4) Bu maddenin uygulanmasından kaynaklanacak giderler, alt komite temsilcilerinin kendi kurum veya kuruluşlarının bütçelerinden karşılanır.

ALTINCI BÖLÜM

Üretici Örgütleri

Üretici örgütleri

MADDE 53 – (1) Üretici örgütleri, malları pazara ortaklaşa sunmak, üyelerinin üretim ve mallarını pazar gerekliliklerine uyumlu hale getirmek, malları satışa hazırlamak, satışı merkezileştirmek ve bu konularda ortak kurallar oluşturmak amacıyla kurulur.

(2) Üretici örgütleri üyelerine rehberlik eder ve üyelerinin uygulamalarını kalite, gıda güvenilirliği ve standartlara uygun ve piyasa talebine daha duyarlı üretim yöntemleri yönünde değiştirmelerini teşvik edici iş ve işlemler başta olmak üzere tarımsal verimliliği artırmak, tarım üreticisine uygun bir yaşam düzeyi sağlamak, tarım pazarlarını istikrara kavuşturmak, tarım ürünleri arzında sürekliliği sağlamak ve tüketici fiyatlarını uygun bir düzeyde tutmaya yönelik faaliyetlerde bulunur.

(3) 16/4/2005 tarihli ve 25788 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde çiftçi kayıt sistemine kayıtlı olan üreticilerce kurulan kooperatifler ve üst kuruluşları ile 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre kurulan tarımsal üretici birlikleri ve 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş olan anonim ve

limited şirketler, Bakanlık il müdürlüğünden üretici örgütü belgesi almak kaydıyla üretici örgütü olarak kabul edilir.

(4) Üretici örgütü olarak kabul edilen kooperatifler ve üst kuruluşları ile tarımsal üretici birlikleri ile anonim ve limited şirketlere üye veya ortak olan kişilerin sebze ve meyve üretimine yönelik faaliyet göstermeleri zorunludur.

Asgarî ortak veya üye sayıları ile bunların nitelikleri

MADDE 54 – (1) Üreticilerce kurulan tarım satış kooperatifleri ve tarım satış kooperatifleri birliklerinin üretici örgütü olarak kabul edilebilmeleri için;

- a) 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri Hakkında Kanuna göre tarım satış kooperatifi veya tarım satış kooperatifleri birliği şeklinde kurulmuş olması,
- b) Tarım satış kooperatifleri için ortak sayısının en az otuz olması,
- c) Tarım satış kooperatifleri birlikleri için, birliğe ortak sayısı otuzdan fazla olan en az üç tarım satış kooperatifinin üye olması

(2) Tarımsal üretici birliklerinin üretici örgütü olarak kabul edilebilmeleri için;

- a) 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu hükümlerine uygun olarak kurulması,
- b) Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca kuruluş tescilinin yapılması,
- c) Üye sayısının en az otuz olması,

(3) Tarım kredi kooperatifleri ve bölge birliklerinin üretici örgütü olarak kabul edilebilmeleri için;

- a) 18/4/1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu hükümlerine uygun olarak kurulması,
- b) Tarım kredi kooperatifleri için ortak sayısının en az otuz olması,
- c) Bölge birlikleri için, birliğe ortak sayısı otuzdan fazla olan en az üç tarım kredi kooperatifinin ortak olması,

(4) Tarımsal amaçlı kooperatiflerin üretici örgütü olarak kabul edilebilmeleri için;

- a) 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu hükümlerine uygun olarak kurulması,
- b) Ortak sayısının en az otuz olması,

(5) Anonim ve limited şirketlerin üretici örgütü olarak kabul edilebilmeleri için;

- a) Şirketçe üretilecek ve pazarlanacak malların üretimini yapan en az otuz gerçek ya da tüzel kişi ortağının olması,
- b) Ana sözleşmelerinde sebze ve meyve üretimi ve pazarlaması ile iştigal edileceği hususuna yer verilmesi,
- c) En az iki yüz dekar büyüklüğünde, tarımsal üretim yapılan arazinin sermaye olarak konulması, gerekmektedir.

Üretici örgütü belgesinin verilmesi

MADDE 55 – (1) Üretici örgütü belgesi almak isteyen tarım satış kooperatifleri, tarım kredi kooperatifleri, tarım satış kooperatifleri birlikleri ve tarım kredi kooperatiflerince kurulmuş olan bölge birlikleri bir dilekçe ile il müdürlüğüne başvurur.

(2) Tarım satış kooperatifleri ile tarım satış kooperatifleri birlikleri başvuru dilekçelerine;

- a) Ortaklarının çiftçi kayıt sistemine kayıtlı olduklarını gösterir belgeleri ya da çiftçi kayıt sisteminden sorumlu olan kurumlarca bu yönde hazırlanmış tasdikli listeyi, tarım satış kooperatifleri birlikleri ise kendi ortağı olan tarım satış kooperatiflerinin ortaklarının çiftçi kayıt sistemine kayıtlı olduklarını gösterir belgeleri ya da çiftçi kayıt sisteminden sorumlu olan kurumlarca bu yönde hazırlanmış tasdikli listeyi,
- b) Üretici örgütü belgesi alınmasına ve ilişkilendirilmek istenilen toptancı haline yönelik yönetim kurulu karar tutanağı ile ana sözleşmenin noter tasdikli örneği,
- c) Ticaret sicil tasdiknamesi, eklenir.

(3) Tarım kredi kooperatifleri ile bölge birlikleri başvuru dilekçelerine

a) Ortaklarının çiftçi kayıt sistemine kayıtlı olduklarını gösterir belgeleri ya da çiftçi kayıt sisteminden sorumlu olan kurumlarca bu yönde hazırlanmış tasdikli listeyi, bölge birlikleri ise kendi ortağı olan tarım kredi kooperatiflerinin ortaklarının çiftçi kayıt sistemine kayıtlı olduklarını gösterir belgeleri ya da çiftçi kayıt sisteminden sorumlu olan kurumlarca bu yönde hazırlanmış tasdikli listeyi,

b) Üretici örgütü belgesi alınmasına ve ilişkilendirilmek istenilen toptancı haline yönelik yönetim kurulu karar tutanağı ile ana sözleşmenin noter tasdikli örneği,

c) Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca verilen kuruluş izin yazısı, eklenir.

(4) Üretici örgütü belgesi almak isteyen tarımsal üretici birlikleri başvuru dilekçelerine;

a) En az otuz üyeye ait çiftçi kayıt sistemine kayıtlı olunduğunu gösterir belgeler ya da çiftçi kayıt sisteminden sorumlu olan kurumlarca bu yönde hazırlanmış tasdikli liste,

b) Üretici örgütü belgesi alınmasına ve ilişkilendirilmek istenilen toptancı haline yönelik yönetim kurulu karar tutanağı,

c) Birlik tüzüğü ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca üretici birliği olarak tescil edildiklerini gösterir belgenin noter tasdikli örneği, eklenir.

(5) Üretici örgütü belgesi almak isteyen tarımsal amaçlı kooperatifler başvuru dilekçelerine;

a) En az otuz üyeye ait çiftçi kayıt sistemine kayıtlı olunduğunu gösterir belgeler ya da çiftçi kayıt sisteminden sorumlu olan kurumlarca bu yönde hazırlanmış tasdikli liste,

b) Üretici örgütü belgesi alınmasına ve ilişkilendirilmek istenilen toptancı haline yönelik yönetim kurulu karar tutanağı,

c) Tescil ilanında yayımlanmamış ise ana sözleşmenin noter tasdikli örneği veya ticaret sicili gazetesi nüshası ile kuruluş genel kurulunun yapıldığını gösterir bilgi formu, eklenir.

(6) Üretici örgütü belgesi almak isteyen anonim ve limited şirketler başvuru dilekçelerine;

a) En az otuz üyeye ait çiftçi kayıt sistemine kayıtlı olunduğunu gösterir belgeler ya da çiftçi kayıt sisteminden sorumlu olan kurumlarca bu yönde hazırlanmış tasdikli liste,

b) Üretici örgütü belgesi alınmasına ve ilişkilendirilmek istenilen toptancı haline yönelik yönetim kurulu ya da ortaklar kurulu karar tutanağı,

c) Tescil ilanında yayımlanmamış ise ana sözleşmenin noter tasdikli örneği veya tescil ilanının yayımlandığı ticaret sicili gazetesi nüshası, eklenir.

İl müdürlüğünce yapılacak inceleme

MADDE 56 – (1) İl müdürlüğü, üretici örgütü belgesi başvurularını dosya üzerinde yapacağı inceleme ile sonuçlandırır. Gerekğinde il müdürlüğünce yerinde inceleme de yapılabilir.

(2) Üretici örgütü belgesi talebinde bulunan kooperatifler ve üst kuruluşlarından ortak sayısı iki yüz elli ve iki yüz elliden fazla olan tarım satış kooperatifleri ile tarım kredi kooperatifleri ve ortak sayısı beş yüz ve beş yüzden fazla olan tarım satış kooperatifleri birlikleri ile bölge birliklerine, başvuruyu takip eden ilk genel kurulda denetim kuruluna ilgili birim personel arasından atama yapılınca kadar geçerli olmak üzere geçici üretici örgütü belgesi verilir. Denetim kurulu üyeliğine yapılacak atamaya ilişkin gerekli işlemlerin yapılması sonrasında üretici örgütü belgesi yenilenir.

(3) Geçici üretici örgütü belgesinin süresi bir yıldır.

Toptancı hali ile ilişkilendirme

MADDE 57 – (1) Üretici örgütü belgesi verilen kooperatif ve üst kuruluşları ile tarımsal üretici birlikleri ile anonim ve limited şirketler üretim bölgesinin konumu, ulaşım imkânları, ilgililerin talebi ve hal kapasiteleri gibi hususlar dikkate alınmak üzere İl Müdürlüğü tarafından uygun görülen toptancı haliyle ilişkilendirilir.

(2) İl Müdürlüğü üretici örgütlerinin hangi toptancı hal ile ilişkilendirileceğine yönelik olarak yerinde inceleme yaptırabileceği gibi doğrudan dosya üzerinde yapılacak incelemeye göre de karar verebilir.

Üretici örgütlerinin yükümlülükleri

MADDE 58 – (1) Üretici örgütleri üyelerinin ve üyelerce gerçekleştirilen ekonomik faaliyetlerin kaydını tutmak ve faaliyetlerinde serbest rekabet şartlarına uygun hareket etmesi gerekir.

(2) Üretici örgütleri, güncel muhasebe hesaplarını her türlü denetime hazır bulundurur.

(3) Toptan veya perakende satış yapan üretici örgütleri; malları cinsine, doğal özelliklerine, kalite ve standartlarına göre sınıflandırmak, gıda güvenilirliğine, teknik ve hijyenik şartlara uygun olarak ürünün özelliğine göre satışa sunmak ve satışa sunulan malların izlenebilirliğine yönelik bilgileri içeren ve Bakanlık ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca belirlenecek teknik özelliklere sahip künyelerin kap veya ambalajlarının üzerinde bulundurulmasını sağlamak zorundadır.

(4) Malın kullanım şeklini değiştirerek pazarlayan üretici örgütleri ortağı olmayan üreticilerden ya da üretici örgütlerinden satın alınan malların bedelini 30 iş günü içerisinde ilgisine ödemek zorundadır.

Üretici örgütü belgesinin iptali

MADDE 59 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen şartları taşımadıkları veya sonradan kaybettikleri anlaşılan üretici örgütlerine ait belgeler Bakanlıkça iptal edilir. Üretici örgütü belgesi iptal edilenlere, belgenin iptaline ilişkin Bakanlık kararını takip eden bir yıl içinde yeniden üretici örgütü belgesi verilmez.

Üretici örgütlerince satışa sunulacak mallar

MADDE 60 – (1) Üretici örgütleri, ortak veya üyeleri ile ortak veya üyeleri dışındaki üreticiler ile diğer üretici örgütlerine ait malların toptan veya perakende olarak alım ve satımını yapabilirler.

(2) Üretici örgütü belgesi almış olan tarımsal üretici birlikleri iştigal ettikleri mal ya da mal grubu dışındaki malların diğer üretici örgütleri ise çalışma konuları dışında kalan malların alım ya da satımını yapamaz.

(3) Üretici örgütlerinin ortak dışı işlemlerinin yıllık miktarı, mal ya da mal grubu esas alınmak üzere yapılan ortak içi işlemlerin yıllık miktarının yüzde ellisinden fazla olamaz. Malın kullanım şeklini değiştirerek pazarlayan üretici örgütleri için bu oran uygulanmaz.

Malların satış şekli

MADDE 61 – (1) Mallar toptancı halinde işyeri kiralamış ya da satın almış olan üretici örgütlerince toptancı hali içinde ya da dışında, toptancı halinde işyeri bulunmayan üretici örgütlerince ise toptancı hal dışında satışa sunulur.

(2) Toptancı halinde işyeri bulunan üretici örgütlerince toptancı hali dışında satılan mallar, işyerinin bulunduğu toptancı haline, diğer üretici örgütlerince toptancı hali dışında satılan mallar ise il müdürlüğünce ilişkilendirilen toptancı haline bildirilir.

(3) Malları perakende olarak satan üretici örgütleri bunların toptancı halinden satın alındığını veya toptancı hale bildirildiğini belgelemek zorundadır.

(4) Üretici örgütleri bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde toptancı hal içerisinde kendi aralarında mal alabilir, satabilir veya devredebilir.

(5) Belediyelerce haftanın belirli günleri kurulan pazar yerlerinin bulunduğu alanlar, pazarın kurulduğu gün ya da günler dışında üretici örgütü perakende mal satış merkezi olarak kullanılabilir. Pazar yerinin kullanımından kaynaklanan temizlik, bakım, onarım ve diğer giderler üretici örgütlerine aittir.

(6) Üretici örgütü perakende mal satış merkezlerinde, üretici örgütüne üye ya da ortak olan üreticiler doğrudan mal satamaz. Bu merkezlerdeki mal satışları üretici örgütlerince istihdam edilen satış elemanlarınca yapılır.

(7) Pazar yerlerinin bulunduğu alanların üretici örgütü perakende mal satış merkezi olarak kullandırılmasına ilişkin usul ve esaslar ilgili belediye meclisince belirlenir.

Mal bedeli ve yasal ödentiler

MADDE 62 – (1) Üretici örgütlerince toptancı hali içinde ya da toptancı haline bildirilmek üzere toptancı hali dışında satılan mallardan hal rüsumu alınmaz.

(2) Belediyelerce kurulan pazar yerlerinin bulunduğu alanların üretici örgütü perakende mal satış merkezi olarak kullandırılması halinde üretici örgütlerinden sadece işgaliye harcı alınır.

(3) Perakende mal satmak üzere üretici örgütlerinden mal satın alanlarca, kanuni kesintiler dışında reklâm, stant, zayı ya da bunlara benzer gerekçeler ileri sürülerek alış bedelinden kesinti yapılamaz.

(4) Perakende mal satmak üzere üretici örgütlerinden mal satın alanlar, mal bedelini en fazla 30 gün içerisinde eksiksiz bir şekilde üretici örgütüne ödemek zorundadır.

(5) Ortak dışı işlemlerden elde edilen gelir gider farkları ayrı bir hesapta takip ve tespit edilir ve vergi kanunları hükümlerine göre vergilendirilir. Bu tür işlemlerden elde edilen gelir ortak ve üyelere pay olarak dağıtılamaz. Bu gelir, üretim tekniğinin geliştirilmesi ile depolama ve paketleme tesislerinin yapılmasına yönelik yatırımların finansmanında kullanılır.

(6) Ortak dışı işlemlerde üreticiden tahsil edilecek hizmet payı ortak içi işlemlerde tahsil edilen hizmet payı oranının 2 katını geçemez.

YEDİNCİ BÖLÜM

Defter ve Belgeler

Hal yönetim birimince tutulacak defterler

MADDE 63 – (1) Hal yönetim birimince aşağıda belirtilen defter ve kayıtların tutulması zorunludur:

a) Muhasebe Defteri: Toptancı halde elde edilen gelirlerin kaydedildiği defterdir.

b) Fatura İzleme Defteri: Toptancı halde bulunan satıcıların kullanmakta oldukları fatura numaralarının kaydedildiği defterdir.

c) Teminat Defteri: Toptancı halde faaliyet gösteren satıcılardan alınan teminatların kaydedildiği defterdir.

ç) Gelen ve giden evrak defteri: Toptancı hale gelen ve toptancı halden çıkan evrakın kaydedildiği defterdir.

(2) Birinci fıkrada yazılı defter kayıtları bilgisayar ortamında da tutulabilir. Ancak, bu şekilde tutulan kayıtlar aylık olarak yazıcıdan çıktı alınarak hal yöneticisinin imzasıyla dosyalanır.

(3) Hal yöneticisi bu madde de yer alan defterlerin tutulması ve muhafazasından sorumludur. Bakanlıkça gerektiğinde diğer defterlerin tutulması da istenebilir.

Halde faaliyet gösteren meslek mensuplarınca tutulacak defterler ve belgeler

MADDE 64 – (1) Halde faaliyet gösteren komisyoncular ile üretici örgütleri aşağıdaki defterler ve kayıtları tutmak zorundadır.

a) Stok Kontrol Defteri: Toptancı halde faaliyet gösteren meslek mensuplarına malın giriş tarihine göre cins, miktar ve adedinin, araçla yapılan taşımalarda araç plakasının, göndericisinin adı ve soyadı ile açık adresinin günü gününe kaydedildiği defterdir.

b) Cari Hesap Defteri: Komisyoncuların kendilerine satılmak üzere mal gönderen her üretici için ayrı sayfa açtıkları, mal giriş ve satış miktarları ile satış bedellerinin, masrafların, toplam mal satış bedelinin ve üreticiye gönderilmiş olan satış bedeli ve gönderilme tarihlerinin ayrı ayrı kaydedildiği defterdir.

c) Satış Bordrosu: Satış sonrası satıcı tarafından iki örnek olarak düzenlenen, satılan malın cinsini, miktarını, kalitesini, fiyat ve kap markası ile satıcının unvanını belirten, bir örneği satıcı tarafından imzalanarak her akşam hal yönetim birimine bildirilmesi zorunlu olan ve ek-5'te yer alan şekle uygun olarak hazırlanan çizelgedir.

(2) Komisyoncular ve satıcıların 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre tutmak zorunda oldukları kanuni defterlere yönelik hükümler saklıdır.

Ceza tutanaklarının düzenlenmesi

MADDE 65 – (1) Bu Yönetmelikte öngörülen hal rüsumunun cezalı olarak tahsil edilmesinde ve idari para cezalarının uygulanmasında kullanılacak tutanakların;

- a) Yönetmelik ek-6 ve ek-7’de yer alan şekle uygun olarak bastırılması,
- b) Üç nüsha düzenlenecek şekilde otokopili olması,
- c) Her birinin tek bir sayfadan oluşması ve sayfanın arka yüzünün kullanılmaması,
- ç) Cilt ve seri numaralarının matbu olarak verilmesi, gerekmektedir.

(2) Hal rüsumunun cezalı olarak tahsil edilmesinde kullanılacak tutanak, cezai işlem uygulanacak her bir mal için ayrı ayrı düzenlenecektir.

(3) Ceza tutanaklarını içeren ciltler kullanıcılara zimmet kaydı düşülerek teslim edilir ve kullanılmış olan ciltlerin alt koçanları teslim alınmadan yeni ciltler verilmez.

(4) Düzenlenen ceza tutanaklarının; bir nüshası ilgiliye verilir, bir nüshası işlem yapılmak üzere belediye encümenine havale edilir, alt koçan ise zabıta müdürlüğünde muhafaza edilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Bakanlığın Görev ve Yetkileri ile Denetim

Bakanlığın görev ve yetkileri

MADDE 66 – (1) Bakanlık;

- a) Hal kayıt sistemini kurmaya, işletmeye, bu sistemin kuruluş ve işletilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve gerekli görülmesi hâlinde bu sistemin diğer kurumlar nezdinde tutulan kayıt sistemlerine bağlanmasına yönelik çalışmalar yapmaya,
- b) İstatistiksel bilgileri değerlendirmeye ve yayımlamaya,
- c) Sektörün gelişmesine ve elektronik ticaretin yaygınlaşmasına yönelik çalışmalar yapmaya,
- ç) Mevzuatın uygulanması ve uygulamada birliğin sağlanması amacıyla eğitim programları hazırlamaya ve uygulamaya, toplantı ve kongreler düzenlemeye,
- d) Üretici ve tüketicinin korunması ve sağlıklı bir rekabet ortamının oluşturulması için gerekli önlemleri almaya, bu çerçevede ihraç ve ithal edilen mallara ilişkin olarak ilgili kuruluşlarla işbirliği içinde hareket etmeye,
- e) Arz ve talep derinliği bulunan diğer malları, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının uygun görüşünü alarak belirlemeye,
- f) Üretici örgütü olarak faaliyet gösterecek olan kooperatifler ve üst kuruluşlarına, tarımsal üretici birliklerine ve anonim ve limited şirketlere üretici örgütü belgesi vermeye, mevzuatın öngördüğü durumlarda bu belgeyi iptal etmeye, belge sahiplerinin görev ve sorumluluklarını belirlemeye, tüm işlem ve hesaplarını, varlıklarını denetlemeye veya denetletmeye, bu Yönetmeliğe aykırılık durumunda; üreticilerin çıkarlarının korunması, işlem ve faaliyetlerin güven ve istikrar içinde sürdürülebilmesini teminen gerekli her türlü idarî tedbirleri almaya ve tasarruflarda bulunmaya, bu Yönetmeliğin uygulanması ve üretici örgütlerinin geliştirilmesi için ihtiyaç duyulan komisyonlar ve çalışma grupları oluşturmaya,
- g) Toptancı hallerde bulunması gereken zorunlu hizmet tesislerini bu Yönetmelikte belirtilen süreler dahilinde kurmayan toptancı hallerine idari para cezası vermeye,
- ğ) Komisyoncuların satış bedeli üzerinden alacakları komisyon oranını, yarıya kadar indirmeye,
- h) Gerekli görülmesi hâlinde, tarafların haklarının korunması ve yükümlülüklerinin tespit edilmesi, sözleşmelerin tarafların aleyhine dengesizliğe yol açmayacak ve iyi niyet kurallarına uygun düşecek biçimde düzenlenmesinin sağlanması amacıyla, üreticiler ile meslek mensupları arasında veya meslek mensuplarının kendi aralarında yaptığı alım satım işlemlerini düzenleyen sözleşmelerde bulunması gerekli asgarî şartları ve bilgileri belirlemeye,
- ı) Perakende satış yapan üreticiler ile toptan veya perakende satış yapan diğer satıcılar; malları cinsine, doğal özelliklerine, kalite ve standartlarına göre sınıflandırmak, gıda güvenilirliğine, teknik ve hijyenik şartlara uygun olarak ürünün özelliğine göre satışa sunmak ve satışa

sunulan malların izlenebilirliğine yönelik bilgileri içeren künyelerin teknik özelliklerini Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile birlikte belirlemeye,

i) Toptancı hali bulunmayan yerlerde bildirim işleminin yapılacağı belediye toptancı halini tespit etmeye

j) Hal rüsumu oranlarını genel olarak veya mal bazında uygulanmak üzere yüzde doksana kadar azaltmaya veya artırmaya yönelik olarak Bakanlar Kuruluna teklifte bulunmaya,

k) Malın üretildiği yer toptancı hali ile tüketildiği yer toptancı hali arasındaki hal rüsumu paylaşımına ilişkin oranın değiştirilmesine yönelik olarak Bakanlar Kuruluna teklifte bulunmaya,

l) Malın üretildiği veya tüketildiği yerde toptancı hali bulunmaması veya birden fazla toptancı halinin bulunması durumunda hal rüsumunun, yatırılacağı veya aktarılacağı belediye veya işletmeciyi tespit etmeye,

m) Hal hakem heyeti kurulması gerekli olan ilçeleri belirlemeye,

n) Toptancı hal konseyinin sekretarya hizmetlerini yerine getirmeye,

o) Toptancı hal konseyi alt komitelerini belirlemeye,

ö) Asgari şartları sağlamayan toptancı hallerin faaliyetlerini aykırılık giderilene kadar durdurmaya,

p) Serbest rekabetin ortadan kaldırılmasına, engellenmesine ve bozulmasına yönelik eylemleri önlemek için gerekli tedbirleri almaya,

r) Bu Yönetmelik kapsamında öngörülen diğer iş ve işlemleri yerine getirmeye, görevli ve yetkilidir.

Denetim

MADDE 67 – (1) Bakanlık, bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili olarak her türlü idari tedbiri almaya, talimat vermeye, tebliğ ve yönetmelikler çıkarmaya, denetim elemanları aracılığıyla toptancı halleri, hal hakem heyetleri, üretici örgütleri, meslek mensupları ile diğer gerçek veya tüzel kişiler nezdinde her türlü araştırma, inceleme ve denetim yapmaya görevli ve yetkilidir. Bakanlık, il müdürlüğü marifetiyle de denetim yaptırabilir.

(2) Bakanlıkça görevlendirilen denetim elemanları, bu Yönetmelik kapsamına giren hususlarda ilgili kamu kurum ve kuruluşları dâhil birinci fıkrada belirtilen kişilerden her türlü bilgi, belge ve defterleri istemeye, bunları incelemeye ve örneklerini almaya, işlem ve hesapları denetlemeye, ilgililerden yazılı ve sözlü bilgi almaya ve gerek duyulduğunda kolluk kuvvetleri ile belediye zabıtasından yardım talebinde bulunmaya yetkili olup; ilgililer istenilen bilgi, belge ve defterler ile bunların örneklerini noksansız ve gerçeğe uygun olarak vermek, yazılı ve sözlü bilgi taleplerini karşılamak ve her türlü yardım ve kolaylığı göstermekle yükümlüdür.

(3) Birinci fıkrada belirtilenler, denetim sonucunda Bakanlıkça verilecek talimatlara uymak zorundadır.

(4) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, bu Yönetmelik kapsamında malların kalitesine, standardına ve gıda güvenilirliğine ilişkin gerekli denetimleri yapmakla görevli ve yetkilidir. Sağlık Bakanlığının, genel sağlığın korunması ve hijyen ile ilgili olarak diğer mevzuattan kaynaklanan görev ve yetkileri saklıdır.

(5) İl ve ilçe merkezlerinin giriş ve çıkışları ile şehirlerarası yollarda kontrol ve denetim noktası kurulması ve işletilmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ve İçişleri Bakanlığınca birlikte belirlenir.

(6) Belediyeler, yetki alanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla bu yönetmelik hükümleri ile Bakanlık düzenlemeleri çerçevesinde gerekli denetim ve uygulamaları yapmakla görevli ve yetkilidir. Denetim yapmakla görevli, belediye personelinin talebi üzerine, kolluk kuvvetlerince gerekli yardım sağlanır.

Denetim kurulu üyesi atanması

MADDE 68 – (1) Kamu menfaatinin korunması, denetim ve hizmetlerde süreklilik, şeffaflık, etkinlik ve Bakanlığa önemli durumlarda hızlı bilgi akışının sağlanması amaçlarıyla, Bakanlık tarafından gerekli görüldüğünde, en az dört yıllık öğretim veren üniversitelerin hukuk, iktisadi

ve idari bilimler ve siyasal bilgiler fakülteleri mezunlarından olan ilgili birim personeli arasından üretici örgütü belgesi almış olan kooperatifler ve üst kuruluşlarının denetim kurullarına bir üye atanabilir.

(2) Bakanlık tarafından atanan denetim kurulu üyelerinin niteliklerine, görev ve yetkilerine, bunlara ödenecek ücretler ile görev süresine ve üyeliğin sona ermesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Cezalar ve İdari Yaptırımlar

Belediyelerce uygulanacak para cezaları

MADDE 69 – (1) Belediyelerce, aşağıda yer alan eylemlerin tespiti halinde idari para cezası uygulanır.

(2) On bin Türk Lirası idari para cezası uygulanacak eylemler:

- a) Meslek mensuplarınca serbest rekabeti engellemek amacıyla ticarî anlaşmalar yapılması, uyumlu eylemde bulunulması ve hâkim durumun kötüye kullanılması,
- b) Piyasada darlık yaratmak, fiyatların yükselmesine sebebiyet vermek veya fiyatların düşmesine engel olmak için malların belirli ellerde toplanması, satışından kaçınılması, stoklanması, yok edilmesi, bu amaçla propaganda yapılması veya benzeri davranışlarda bulunulması,
- c) Gerçeğe aykırı analiz raporu düzenlenmesi veya bu raporun düzenlenmesinin sağlanması,

(3) Beş bin Türk Lirası idari para cezası uygulanacak eylemler:

- a) Perakende satış yapan üreticiler ile toptan veya perakende satış yapan diğer satıcılarca; malların cinsine, doğal özelliklerine, kalite ve standartlarına göre sınıflandırılmaması, gıda güvenilirliğine, teknik ve hijyenik şartlara uygun olarak ürünün özelliğine göre satışa sunulmaması ve satışa sunulan malların izlenebilirliğine yönelik bilgileri içeren ve Bakanlık ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca belirlenecek teknik özelliklere sahip künyelerin kap veya ambalajlarının üzerinde bulundurulmaması,
- b) Malın kalitesine, standardına veya gıda güvenilirliğine ilişkin belgelerde ya da künyesinde bilerek değişiklik yapılması, bunların tahrif veya taklit edilmesi ya da bunlarda üçüncü şahısları yanıltıcı ifadelerle yer verilmesi,

(4) Üç bin Türk Lirası idari para cezası uygulanacak eylemler:

- a) Malın miktarının, satış değerinin, komisyon oranı veya ücretinin ya da kanunî kesintilerin üreticiye gerçeğe uygun olmayarak intikal ettirilmesi,
- b) Halde oluşan mal atıklarının ayıklanarak hal içinde ya da dışında toptan veya perakende satılması,

(5) İki bin Türk Lirası idari para cezası uygulanacak eylemler:

- a) Kanunla belirlenmiş komisyon oranının üzerinde kesinti yapılması veya fiilen aracılık hizmeti verilmeksizin komisyon ücreti alınması,
- b) Komisyoncularca teslim alınan malların cinslerine, doğal özelliklerine, standartlarına, gıda güvenilirliğine ve kalitesine ilişkin şartlara göre özenle korunmaması ve gerekli bilgilerin verilmemesi, mal bedelinin satış tarihinden itibaren on beş iş günü içinde üreticiye veya üretici örgütüne ödenmemesi,
- c) Teslim alınan malların satış bedeli ile satın alınan malların alış bedelinden kanuni kesintiler dışında kesinti yapılması,
- ç) Toptancı halleri içinde komisyoncudan komisyoncuya ve tüccardan tüccara mal alınması, satılması veya devredilmesi,
- d) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak üretici, üretici örgütleri veya tüccarların komisyonculuk faaliyetinde bulunması,
- e) İşyeri veya satış yerinde izin alınmaksızın değişiklik yapılması veya bu yerlere ilaveler yapılması,
- f) Aynı kap veya ambalaj içine değişik kalitede ve/veya üzerinde yazılı olan miktardan az mal konulması,

g) Ölçü ve tartı aletlerinin hileli bir şekilde kullanılması ya da hileli olarak karışık veya standartlara aykırı mal satılması,

ğ) Toptancı halinden satın alınmayan veya toptancı haline bildirilmeyen malların taşınması veya bunların depolanması,

h) Üreticiler ile meslek mensupları arasında veya meslek mensuplarının kendi aralarında yapılan alım satım işlemlerini düzenleyen sözleşmelerde bulunması gereken asgarî şartlara ve bilgilere yer verilmemesi,

(6) Beş yüz Türk Lirası idari para cezası uygulanacak eylemler:

a) İşyeri veya satış yeri bulunmaksızın toptancı halinde veya pazar yerinde toptan ya da perakende satış yapılması,

b) Toptancı halinde ya da pazar yerindeki işyeri veya satış yeri dışında ya da buralardaki geçiş yollarında mal teşhir edilmesi, satılması, mal veya boş kap bulundurulması,

c) Toptancı halinde veya pazar yerinde, çevreyi rahatsız edecek şekilde satış yapılması, alıcı veya tüketiciye karşı sözlü veya fiili kötü muamelede bulunulması,

d) Toptancı halinde veya pazar yerinde, atık malzemelerin belirlenen şekilde veya alanlarda toplanmaması ya da satış yeri veya işyerinin temiz tutulmaması,

(7) Yüz Türk Lirası idari para cezası uygulanacak eylemler:

a) Toptancı halinde, toptan satış miktarının altında mal satılması,

b) Malların etiketlenmesine, pazar yerine mal getirilmesine, bu yerlerde araç bulundurulmasına, satış yeri numarasını gösterir levhaya, tahsis sahiplerince kullanılacak kimlik kartlarına ve bunlarca giyilecek kıyafetlere ilişkin olarak bu Yönetmelikte yer alan usul ve esaslara aykırı hareket edilmesi.

(8) Bu maddede öngörülen idarî para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin bir takvim yılı içinde tekrarı hâlinde, idarî para cezaları her tekrar için iki katı olarak uygulanır.

Belediyelerce uygulanacak idari yaptırımlar

MADDE 70 – (1) Belediyelerce, aşağıda yer alan eylemlerin tespiti halinde kira sözleşmelerinin feshi ya da satış işleminin iptali yaptırımı uygulanır:

a) Kira bedelinin belediyenin yazılı uyarısına rağmen ödenmemesi, teminatın süresinde verilmemesi veya eksilen teminatın süresinde tamamlanmaması,

b) Hukuken geçerli bir mazeret bulunmaksızın toptancı halindeki işyerinin aralıksız on beş gün veya bir takvim yılında altmış gün kapatılması,

c) Toptancı halleri içinde komisyoncudan komisyoncuya ve tüccardan tüccara mal alınması, satılması veya devredilmesi,

ç) Meslek mensuplarınca serbest rekabeti engellemek amacıyla ticarî anlaşmalar yapılması, uyumlu eylemde bulunulması ve hâkim durumun kötüye kullanılması,

d) Piyasada darlık yaratmak, fiyatların yükselmesine sebebiyet vermek veya fiyatların düşmesine engel olmak için malların belirli ellerde toplanması, satışından kaçınılması, stoklanması, yok edilmesi, bu amaçla propaganda yapılması veya benzeri davranışlarda bulunulması,

e) Malların, gıda güvenilirliğine, kalite ve standardına, teknik ve hijyenik şartlara aykırı olarak satışa sunulması, aynı kap veya ambalaj içine değişik kalitede ve/veya üzerinde yazılı olan miktardan az mal konulması, ölçü ve tartı aletlerinin hileli bir şekilde kullanılması ya da hileli olarak karışık veya standartlara aykırı mal satılması eylemlerinin bir takvim yılında üç kez gerçekleştirilmesi,

f) Bir takvim yılı içinde üretici alacağının süresi içinde üç kez ödenmemesi,

g) Toptancı halinde yapılan satışlarda, bir takvim yılında iki kez fatura düzenlenmemesi veya noksan fatura düzenlenmesi,

ğ) Kiralanan işyerlerinin Bakanlıkça belirlenen sebepler dışında başkasına devredilmesi ya da kiralanan veya satın alınan işyerlerinin herhangi bir şekilde kullandırılması,

h) Tahsis edilen satış yerlerinin başkasına devredilmesi veya herhangi bir şekilde kullandırılması,

ı) Belediyenin yazılı uyarısına rağmen, kira sözleşmesine aykırılığın yirmi gün içinde giderilmemesi,

i) Doğrudan veya dolaylı olarak aynı toptancı halinde birden fazla işyeri kiralınması veya satın alınması,

(2) Kira sözleşmesinin feshine ya da satış işleminin iptaline ilişkin kararın kendilerine tebliğinden itibaren, belediye toptancı halinde faaliyet gösterenler işyerlerini otuz gün içinde tahliye etmeye mecburdur. Bu süre sonunda tahliye edilmeyen yerler, belediye zabıtası tarafından tahliye ettirilir.

(3) Kira sözleşmesi feshedilenler ile satış işlemi iptal edilenler ve bunların imzaya yetkili ortak veya üyesi oldukları tüzel kişiliklere, fesih veya iptale ilişkin belediye encümeni kararını takip eden bir yıl içinde doğrudan veya dolaylı olarak yeniden kiralama veya satış yapılamaz.

(4) Bulunduğu yerin mevsimsel şartları ve üretim sezonu dikkate alınarak yılın belli bir döneminde faaliyet göstermeyeceği hal yönetimince ilan edilen toptancı hallerindeki işyerleri için bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendindeki hüküm uygulanmaz.

(5) Belediyelerce, aşağıda yer alan eylemlerin tespiti halinde bir aya kadar faaliyetten men cezası verilir:

a) Toptancı halindeki işyeri veya satış yeri dışında ya da buralardaki geçiş yollarında mal teşhir edilmesi, satılması, mal veya boş kap bulundurulması,

b) Toptancı halinde, çevreyi rahatsız edecek şekilde satış yapılması, alıcı veya tüketiciye karşı sözlü veya fiilî kötü muamelede bulunulması,

c) Toptancı halinde, atık malzemelerin belirlenen şekilde veya alanlarda toplanmaması ya da satış yeri veya işyerinin temiz tutulmaması.

Bakanlıkça uygulanacak idari para cezaları ve idari yaptırımlar

MADDE 71 – (1) Bakanlıkça;

a) Alınan önlemlere ve verilen talimatlara uymayan belediyeler ve gerçek veya tüzel kişilere, Bakanlıkça görevlendirilen denetim elemanlarınca istenilen bilgi, belge ve defterler ile bunların örneklerini noksansız ve gerçeğe uygun olarak vermeyen, yazılı ve sözlü bilgi taleplerini karşılamayan ve her türlü yardım ve kolaylığı göstermeyenlere ve denetim sonucunda Bakanlıkça verilecek talimatlara uymayan toptancı halleri, hal hakem heyetleri, üretici örgütleri, meslek mensupları ile diğer gerçek veya tüzel kişilere iki bin Türk Lirası,

b) Kanun hükümlerine aykırı hareket eden veya Kanunda belirtilen görevlerini Bakanlığın yazılı uyarısına rağmen yerine getirmeyen toptancı hallerine elli bin Türk Lirası,

c) 26/3/2011 tarihinden 26/3/2012 tarihine kadar Kanunun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen görev ve yükümlülüklerini yerine getirmek için ihtiyaç duyulan bilgi işlem sistemini kurmayan ve lüzumlu diğer teknik donanımı sağlamayanlar ile 26/3/2011 tarihinden 26/3/2014 tarihine kadar halin sınıfına, büyüklüğüne ve işlem hacmine göre bu Yönetmelikle belirlenen müzayede, depolama, tasnifleme ve ambalajlama tesisleri ile laboratuvar ve soğuk hava deposu gibi diğer asgarî koşulları oluşturmeyen toptancı hallerine yüz bin Türk Lirası,

idari para cezası uygulanır.

(2) Birinci fıkranın (a) bendindeki eylemlerin bir takvim yılı içinde tekrarı halinde bu bentteki idari para cezası her tekrar için iki katı olarak uygulanır.

(3) Birinci fıkranın (b) bendindeki eylemin bir takvim yılı içinde tekrarı durumunda, toptancı halin faaliyetleri aykırılık giderilene kadar Bakanlık tarafından durdurulur.

(4) Birinci fıkranın (c) bendi uyarınca idari para cezası verilen toptancı hallerinden, idarî para cezasının verilmesine ilişkin kararı takip eden bir yıl içinde bu bentteki hükümlerin gereğini yerine getirmeyenlerin faaliyetleri, aykırılık giderilene kadar Bakanlık tarafından durdurulur.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca uygulanacak idari para cezaları

MADDE 72 – (1) Malların, gıda güvenilirliğine, kalite ve standardına, teknik ve hijyenik şartlara aykırı olarak satışa sunulması halinde iki bin Türk Lirası idari para cezası uygulanır.

Genel Hükümler

MADDE 73 – (1) Yukarıda belirtilen eylemler, diğer kanunlara göre daha ağır bir ceza gerektirdiği takdirde bu Yönetmelikteki ceza hükümleri uygulanmaz.

(2) Bu Yönetmeliğin 71 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi hariç olmak üzere 69 uncu, 70 inci, 71 inci ve 72 nci maddelerinde öngörülen idarî para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin bir takvim yılı içinde tekrarı hâlinde, idarî para cezaları her tekrar için iki katı olarak uygulanır.

(3) İdari para cezası uygulama yetkisi Bakanlıkta ilgili genel müdürlük, belediyelerde ise belediye encümenince kullanılır.

(4) Bu Yönetmelikte öngörülen idarî para cezalarının uygulanması, diğer müeyyidelerin uygulanmasına engel teşkil etmez.

ONUNCU BÖLÜM

Diğer Hükümler

Toptancı hal işletmecilerinin cezai sorumluluğu

MADDE 74 – (1) Özel ve işletim yetkisi devredilmiş toptancı hal işletmecileri ile buralarda çalıştırılan personel kendi kusurlarından doğacak zararlardan sorumludurlar. Bunlara, suç teşkil eden fiil ve hareketlerinden ve özellikle toptancı hale ait para ve mallar ile her türlü evrak, tutanak, rapor, defter ve diğer belgeler üzerinde işledikleri suçlardan dolayı kamu görevlilerine ilişkin ceza hükümleri uygulanır. Belediye toptancı hallerinde istihdam edilen personel için de aynı hüküm geçerlidir.

Belediyelerin görev yetki ve sorumlulukları

MADDE 75 – (1) Belediyeler;

- a) Toptancı halleri kurmaya ve işletmeye,
- b) Toptancı hallerinin kuruluşunu bir ay içinde Bakanlığa bildirmeye,
- c) Gerçek veya tüzel kişiler tarafından toptancı hal kurulmasına izin vermeye,
- ç) İmar planında toptancı hal yeri olarak belirlenmiş alanlarda özel mülkiyete ait arazilerin bulunması halinde, bu araziler rızaen satın alma veya kamulaştırma yolu ile iktisap etmeye, ve bu yerler için kamu yararı kararı vermeye ve kamulaştırma işlemlerini yürütmeye,
- d) İmar planlarında ayrılmış hal yerlerini, toptancı hali kurulmak üzere yap-işlet, yap-işlet-devret ve üst hakkı tesisi modelleri ile gerçek veya tüzel kişilere devretmeye,
- e) Asgari şartları taşımadığı Bakanlık veya belediyece tespit edilen toptancı hallerini kapatmaya ve kapatılan toptancı halini, en geç bir ay içinde Bakanlığa bildirmeye,
- f) Malların toptan ve perakende alım satımına ilişkin hükümlerin uygulanmasını sağlamak amacıyla gerekli her türlü önlemi almaya,
- g) Serbest rekabetin ortadan kaldırılmasına, engellenmesine ve bozulmasına yönelik eylemleri önlemek için gerekli tedbirleri almaya,
- ğ) Semt ve üretici pazarlarını kurmaya ve pazar yerlerinde malların hijyenik şartlarda satışa sunulmasını sağlayıcı uygun çalışma ortamını oluşturmaya ve altyapı ile çevre düzenlemelerini yapmaya, tüketicinin korunmasına yönelik tedbirleri almaya ve gerekli denetimleri yapmaya,
- h) Belediye gelir olarak kaydedilen hal rüsumunun en az yüzde onunu toptancı halinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere kullanmaya,
- ı) Toptancı hallerinde, yeterli sayı ve nitelikte toptancı hali zabıtası görevlendirmeye,
- i) Toptancı hallerinin işletilmesini belediye meclisince belirlenecek süre, bedel ve koşullarda devredebilmeye,
- j) Hal hakem heyetinin, o yerde ilgili kuruluşun bulunmamasından kaynaklanan noksan üyeliklerini resen doldurmaya,
- k) Toptancı hallerinde faaliyet gösterenlerden teminat almaya,
- l) Yetki alanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla Kanun ve bu Yönetmelik hükümleri ile Bakanlık düzenlemeleri çerçevesinde gerekli denetim ve uygulamaları yapmaya, görevli ve yetkilidir.

(2) Bu görev ve yükümlülüklerin yerine getirilmesi için ihtiyaç duyulan bilgi işlem sisteminin kurulmasından ve lüzumlu diğer teknik donanımın sağlanmasından özel toptancı hali işletmecileri ile belediyeler sorumludur.

Özel toptancı hal işletmecilerinin yükümlülükleri

MADDE 76 – (1) Özel toptancı halleri;

- a) Hesabında biriken hal rüsumu tutarlarının yarısını aylık olarak izleyen ayın beşinci gününe kadar ilgili belediyeye ödemekle,
- b) Halde veya hale bildirilerek işlem gören malların cinsine, miktarına, fiyatına, alıcı ve satıcısına ilişkin bilgiler ile Bakanlıkça gerekli görülecek diğer hususları elektronik ortamda tutmak, bunlardan üretici ve tüketicilerin hak ve menfaatlerinin korunması ve piyasada açıklığın sağlanması amacıyla, toptancı hallerinde alım satıma konu olan malların cins, miktar ve fiyatları ile Bakanlıkça uygun görülecek diğer hususları kamuoyuna duyurmak, hal kayıt sistemi için gerekli olan verileri sağlamak ve bunları sisteme aktarmak, hale giren ve çıkan malları kontrol altına almak ve denetlemekle yükümlüdür.

Teminat

MADDE 77 – (1) Ticarî güvenin sağlanması ve tarafların haklarının korunması amacıyla, toptancı hallerinde faaliyet gösterenlerden, belediye meclisince belirlenen miktarda nakit, banka teminat mektubu, Hazine bonosu, Devlet tahvili, hisse senedi, gayrimenkul rehni, sigorta teminatı ve nakde çevrilebilir diğer kıymetler teminat olarak alınır.

(2) Toptancı halde faaliyet gösteren meslek mensuplarından alınacak nakit veya banka teminat mektubunun miktarı meslek mensuplarının işlem hacmine göre 50.000 (Elli bin) TL'den az olmamak üzere belirlenir. Bu teminat miktarı her yıl belediye meclisince arttırılır. Nakit ve banka teminat mektubu dışında kabul edilecek teminatların cins, miktar ve özelliklerinin belirlenmesine belediye meclisi yetkilidir. Alınacak bu teminat miktarının en az %25'inin nakit olması zorunludur.

(3) Teminat cins ve miktarının belirlenmesinde belediye toptancı halinde faaliyet gösteren meslek mensupları ile özel toptancı halde faaliyet gösteren meslek mensupları arasında farklı uygulamalar yapılamaz.

(4) Nakit olarak alınan teminatlar belediye encümenince belirlenecek banka hesabında muhafaza edilir ve bu hesaptan elde edilen gelir, teminat payları oranında yansıtılmak üzere meslek mensuplarının teminatlarına eklenir.

(5) Teslim alınan malların cinslerine, doğal özelliklerine, standartlarına ve hijyenik şartlara göre özenle korunmaması veya toptancı halinden satın alınan malların bozuk ya da sıhhi olmaması nedeniyle meydana gelen zararlar ile süresi içinde üreticiye ödenmeyen mal bedelleri, ilgililerin talebi üzerine hal hakem heyeti veya mahkeme kararıyla verilen teminattan kesilerek ödenir. Teminattan karşılanamayan kısım genel hükümlere göre tahsil olunur.

(6) Teminattan ödeme yapılmasına ilişkin talepler hal hakem heyetince derhal gündeme alınarak kararlaştırılır.

(7) Hal hakem heyetlerinin ya da mahkemelerin teminattan ödeme yapılmasına ilişkin kararları, kararın hal yönetim birimine tebliğinden itibaren beş iş günü içerisinde uygulanır. Kesilen teminat miktarı on beş gün içerisinde tamamlanır.

(8) Teminatlar amacı dışında kullanılamaz, üzerine ihtiyati tedbir konulamaz ve haczedilemez.

(9) Teminatların muhafazası, nakde çevrilmesi ve zarar görene ödenmesi aşamasında ortaya çıkacak tüm masraflar teminat sahibine aittir.

(10) Yerine getirilmesi gereken bir yükümlülüğün bulunmadığı tespit edildikten sonra teminatlar ilgililerin talebi üzerine on gün içerisinde iade edilir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 78 – (1) 24/6/1995 tarihli ve 552 sayılı Yaş Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi ve Toptancı Halleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine dayanılarak hazırlanan;

- a) 15/1/1997 tarih ve 22878 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan Yaş Sebze ve Meyve Üretici Birliklerinin Tabi Olduğu Esaslar Hakkında Yönetmelik,
 - b) 3/10/1996 tarih ve 22776 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan Toptancı Hallerinin Kuruluş Esasları Hakkında Yönetmelik,
 - c) 28/12/ 1997 tarih ve 23214 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan Toptancı Hallerin Yönetim ve İşleyişi Hakkında Yönetmelik,
 - ç) 26/8/1998 tarih ve 23445 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan Toptancı Hal Hakem Kurulları Yönetmeliği,
 - d) 11/9/1998 tarih ve 23460 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan Hal Zabıtası Teşkilatı Personelinin Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik,
 - e) 2/9/1985 tarih ve 18856 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan Nüfusu 250.000 den Az Olan Belediye Hudutları İçinde Gerçek ve Tüzel Kişilerce Açılacak Yaş Meyve ve Sebze Toptancı Halleri Yönetmeliği,
- yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş Hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 26/3/2011 tarihinden itibaren toptancı hallerinde boşalan işyerleri toplam satış yerinin en az yüzde yirmisi oranına ulaşılan kadar üretici örgütlerine öncelik verilmek üzere kiralanır veya satılır.

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 26/3/2011 tarihinden önce kurulmuş olan ve toplam işyeri sayısının en az yüzde yirmisi üretici örgütlerince kullanılmayan toptancı hallerinde boşalan işyerleri öncelikle talepte bulunan üretici örgütüne kiralanır ya da satılır.

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Tarım kredi kooperatifinin ortak olduğu bölge birliklerinden Kanunun sağlamış olduğu imkânlardan faydalanmak üzere üretici örgütü belgesi almak isteyenlerin ana sözleşmelerindeki denetçi seçilme şartları içerisinde yer alan 657 sayılı Devlet Memurları Kanuna tabi olarak çalışanlar ibaresinin çıkarılmasına yönelik gerekli değişiklik işlemi ve mevcut bölge birliklerinin intibak işlemi Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde yapılır.

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Bakanlıkça verilmiş olan üretici birliği belgeleri bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay sonra hükümsüzdür.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte üretici birliği belgesine sahip olan kooperatif ve üst kuruluşları ile tarımsal üretici birlikleri bu Yönetmelikte belirtilen belgelerden Bakanlığa daha önce ibraz etmiş olanlar dışında kalanlarını mevcut üretici birliği belgeleri ile birlikte Bakanlığa tevdi etmek ve üretici örgütü belgesi almak zorundadır.

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) Bu Yönetmelikte Sistem üzerinden yapılacak işlemler Hal Kayıt Sisteminin Kurulması ve İşletilmesi Hakkında Tebliğin yürürlüğe girmesi ile birlikte yapılacaktır.

GEÇİCİ MADDE 6 – (1) Hal Kayıt Sistemi ile çiftçi kayıt sistemi arasında entegrasyon sağlanana kadar, üretici örgütleri üye ve ortaklarına ait çiftçi kayıt sistemindeki kayıtların güncellenmesinden sorumludur. Örgütler, çifti kayıt sisteminden sorumlu olan kurumlardan alınan üye ve ortaklarına ait çiftçi kayıt sistemi kayıtlarının güncellendiğini gösteren yazıyı her yıl Bakanlığa göndermek zorundadır.

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) Belediyeler ile işletim yetkisi devredilmiş toptancı hal işletmecileri arasında yapılan sözleşmeler bu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içinde bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde yenilenir.

Yürürlük

MADDE 79 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 80 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sanayi ve Ticaret Bakanı yürütür.

